

Operationeel omgevingsbeleidsplan 2015-2018

Zo voeren we in Heusden onze vergunningverlening, toezicht en handhaving uit!

Versie 17 januari 2016

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	4
1.1	Achtergrond.....	4
1.2	Afbakening.....	4
1.3	Globale strategie, aanpak op maat	4
1.4	Opbouw	5
2.	Preventiestrategie	6
2.1	Achtergrond.....	6
2.2	Voorlichting	6
2.3	Subsidiëring	6
2.4	Mediation	7
2.5	Samenwerking bij de preventie.....	7
3.	Vergunningstrategie.....	8
3.1	Basiswerkwijze	8
3.2	Vormen van vergunningverlening.....	9
3.3	Beoordelingskader bouwen	10
3.4	Beoordelingskader slopen.....	14
3.5	Beoordelingskader brandveiligheid.....	14
3.6	Beoordelingskader monumenten	14
3.7	Beoordelingskader milieu.....	14
3.8	Beoordelingskader aanleg, kap, reclame en inritten	16
3.9	Beoordelingskader evenementen	16
3.10	Beoordelingskader bodem, bouwstoffen en grondstromen.....	16
3.11	Beoordelingskader natuurbescherming en flora en fauna	17
3.12	Beoordelingskader ruimtelijke ordening.....	17
3.13	Samenwerking bij de vergunningverlening.....	18
4.	Toezichtstrategie	19
4.1	Aanleidingen voor toezicht	19
4.2	Vormen van toezicht	19
4.3	Toezicht bouwen	19
4.4	Toezicht slopen.....	20
4.5	Toezicht brandveiligheid	21
4.6	Toezicht monumenten	22
4.7	Toezicht milieu	22
4.8	Toezicht aanleg, kap, reclame en inritten	23

4.9	Toezicht evenementen.....	23
4.10	Toezicht bodem, bouwstoffen en grondstromen	23
4.11	Toezicht natuurbescherming en flora en fauna	23
4.12	Toezicht ruimtelijke ordening	24
4.13	Toezicht op basis van klachten, meldingen en handhavingsverzoeken.....	24
4.14	Gebiedscontroles.....	24
4.15	Samenwerking bij het toezicht.....	25
5.	Sanctiestrategie.....	26
5.1	Formele overtreding, gelijkwaardige oplossingen	26
5.2	Formele, legaliseerbare overtreding.....	26
5.3	Sanctie instrumenten	27
5.4	Passende reactie.....	27
5.5	Afstemming tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke spoor	28
5.6	Samenwerking bij het sanctioneren.....	31
6.	Gedoostrategie	33
6.1	Situaties die mogelijk voor gedogen in aanmerking komen	33
6.2	Situaties die van gedogen worden uitgesloten.....	34
6.3	Voorkomen van onnodige (passieve) gedoogsituaties	34
6.4	Samenwerking bij het gedogen.....	34
7.	Kwaliteitsborging.....	35
7.1	Kwaliteitsdoelstelling	35
7.2	Kwaliteitsborging.....	35
7.3	Kwaliteitsmeting.....	37
8.	Voortgangsbewaking en verantwoording	38
8.1	Indicatoren	38
8.2	Verantwoording en verslaglegging.....	43
	Bijlage 1. Toetsmatrix bouwen.....	44
	Bijlage 2. Toezichtmatrix bouwen	46

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

In het 'Strategisch Omgevingsbeleidsplan 2015-2018' hebben we vastgelegd welke doelen we willen bereiken. In dit operationeel omgevingsbeleidsplan bepalen we hoe we dit gaan doen.

De wijze waarop de doelen worden bereikt leggen we vast in voorliggend operationeel omgevingsbeleid. De strategieën zijn gebaseerd op de landelijke strategieën (voor gedogen en sanctioneren) en zijn aangevuld met de gemeentelijke werkwijzen. Voorliggend document vervangt de strategieën die zijn opgenomen in het *Bouwkwaliteitsplan* (van 15 juli 2011) en het *Beleidsplan integrale handhaving 2013 en 2014* (van 11 december 2012).

Periodieke herijking is in het kader van het Besluit omgevingsrecht (BOR) verplicht voor de handhavingstaken. Doordat de procescriteria uit de 'kwaliteitscriteria 2.1' van het Programma Uitvoering met Ambitie (PUMA) waarschijnlijk in 2016 ook in het BOR opgenomen worden, wordt een strategie ook voor de vergunningtaken mogelijk verplicht. Naast de wens om te herijken, rust er dus ook een wettelijke verplichting op deze opgave. Ook bij samenwerking bij het uitvoeren van taken (zoals in de OMWB of de Veiligheidsregio Brabant-Noord) behoudt het bevoegd gezag de wettelijke plicht om haar operationeel beleid vast te stellen.

1.2 Afbakening

Voorliggende strategieën zijn in eerste instantie beperkt tot de reikwijdte van de Wabo, inclusief de bepalingen uit de APV die in de Wabo integreren. Dit betekent dat aandacht wordt besteed aan de preventie, vergunningverlening, toezicht en handhaving van bestemmingsplannen (ruimtelijke ordening), milieuregels, bouw-, sloop- en brandveiligheidsregels en regels ten aanzien van monumenten, reclame, rooien van bomen, natuurbescherming en in- en uitritten. Daarnaast is de regelgeving rond evenementen en bodem, bouwstoffen en grondstromen meegenomen.

1.3 Globale strategie, aanpak op maat

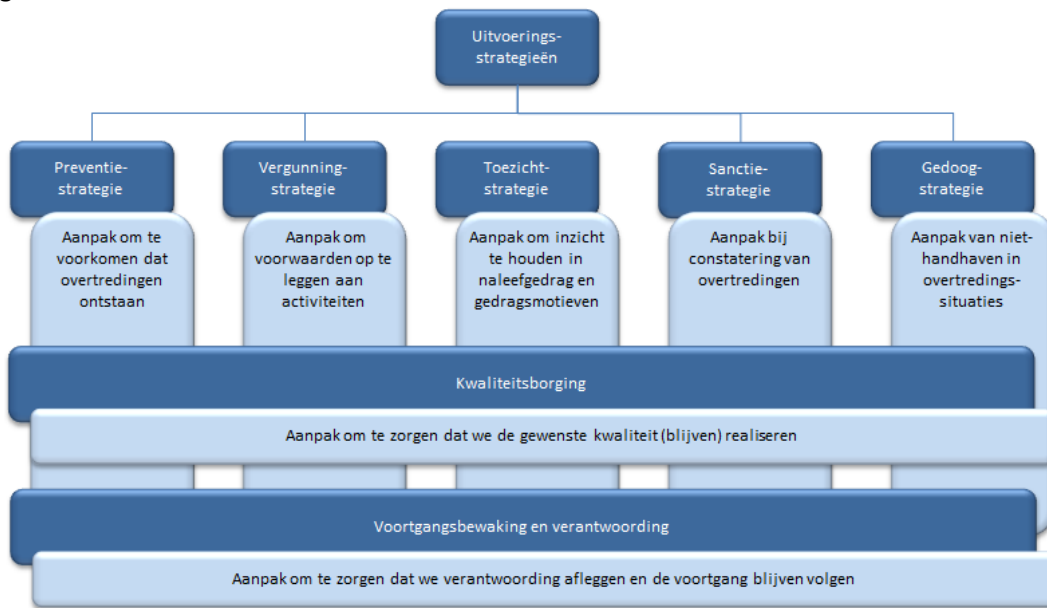
Een aanpak die effectief blijkt te zijn bij bijvoorbeeld aannemers hoeft niet ook automatisch effectief (of efficiënt) te zijn bij eigenaren van industriële bedrijven, recreanten, agrariërs en burgers. Dit heeft alles te maken met de aard van activiteiten, de 'pakkans', de motieven voor niet-naleven (zoals onwetendheid of calculerend gedrag) én het (juridische) instrumentarium dat de gemeente beschikbaar heeft. De keuzevrijheid voor de medewerkers van onze gemeente en de organisaties die voor onze gemeente werkzaamheden uitvoeren (zoals de OMWB en de Veiligheidsregio Brabant-Noord) zijn op de voor ons essentiële aspecten ingeperkt. De strategie in voorliggend document is echter niet gedetailleerd op alle aspecten, zodat de vergunningverlener, toezichthouder of handhaver in de praktijk een op maat aanpak kan realiseren.

De strategieën hebben twee functies. Ten eerste kan deze als motivering dienen voor besluiten. Ten tweede wordt vastgelegd hoe er met de bevoegdheden wordt omgegaan. Met deze strategieën legt de gemeente zichzelf verplichtingen op. De gemeente is verplicht te handelen volgens haar eigen beleidsregels. Een burger wordt niet gebonden door een beleidsregel. De plicht om volgens een beleidsregel te handelen kan in bijzondere gevallen vervallen. Door concrete omstandigheden in een bepaalde situatie kan het onevenredig zijn om de beleidsregel te volgen. Bij afwijking van de beleidsregel kan het toetsings- en/of toezichtniveau zowel worden verhoogd als verlaagd.

Omwille van de transparantie, rechtsgelijkheid en ontwikkelingsbestendigheid enerzijds en de effectiviteit anderzijds, werkt het operationeel beleid samen met het strategisch Omgevingsbeleidsplan, door in ons jaarlijks uitvoeringsprogramma. In dit uitvoeringsprogramma wordt concreet bepaald welke instrumenten we inzetten, in welke intensiteit en welke gevolgen dit heeft voor de formatie.

1.4 Opbouw

De samenhang tussen de strategieën in voorliggend document is in onderstaand figuur gevisualiseerd.

Figuur: samenhang in strategieën

Het operationeel omgevingsbeleid is opgebouwd volgens bovenstaand figuur. In hoofdstuk 2 wordt de preventiestrategie uitgewerkt. In hoofdstuk 3 de vergunningstrategie. De toezichtstrategie, sanctiestrategie en gedoogstrategie komen aan bod in achtereenvolgend de hoofdstukken 4, 5 en 6. Hoofdstuk 7 bevat de systematiek van kwaliteitsborging. Hoofdstuk 8 behandelt tot slot de voortgangsbewaking en verantwoording.

2. Preventiestrategie

2.1 Achtergrond

Beter voorkomen dan genezen. Door vooraf te investeren in inzicht en duidelijkheid van regels, kunnen we een deel van de overtredingen door onze burgers en bedrijven voorkomen. Het betreft met name overtredingen die door goedwillende en onbewuste overtreders worden gemaakt.

2.2 Voorlichting

De gemeente Heusden probeert in eerste instantie via voorlichting te bereiken dat overtredingen die kunnen ontstaan uit een gebrek aan informatie en kennis worden voorkomen. Burgers en bedrijven worden geïnformeerd door de gemeente over verandering van wet- en regelgeving, indieningsvereisten, mogelijkheden voor aanvragen, et cetera.

Voorlichting vindt plaats door:

- informatieverstrekking over beleid, wetgeving, indieningsvereisten op onze website.
- verwijzing naar websites van (landelijke) overheden met actuele informatie over wetgeving, indieningsmogelijkheden (omgevingsloket online) op onze website.
- folders over vergunningsvrij bouwen die in het gemeentehuis opgehaald kunnen worden.
- vooroverleg over indieningsvereisten, kansrijkheid van plannen en mogelijkheden voor indiening van aanvragen (in fasen, in delen of integraal).
- bespreken van (toetsings)resultaten na indiening van een concept aanvraag (met uitzondering van bouwactiviteiten).
- bij weigering of het buiten behandeling laten, wordt de aanvrager vóór bekendmaking geïnformeerd over het besluit en de overwegingen.
- informatieverstrekking tijdens controles. Een deel van de controles wordt vooraf aangekondigd, waardoor voorzieningen toegankelijk zijn en benodigde documenten gebundeld beschikbaar zijn.

Voorlichting is een gratis dienstverlening van onze gemeente. Dit met uitzondering van de toetsing van een principeverzoek/schetsplan. Hiervoor worden leges geheven. Het eindresultaat van een principeverzoek betreft een ambtelijke indicatie van de haalbaarheid van een initiatief op bepaalde maatgevende facetten zoals ruimtelijke inpassing, milieu, welstand, monumenten, flora en fauna. De aanvrager kan zijn initiatief zo nodig aanpassen en verder uitwerken en loopt zodoende in het formele vergunningentraject niet meer tegen onverwachte obstakels aan. Tevens kan de gemeente in het voortraject adviseren over de wijze van de vergunningaanvraag (gefaseerd, deelactiviteiten). Alleen bij ingrijpende of bestuursgevoelige plannen vindt bij een vooroverleg terugkoppeling plaats naar het bestuur.

2.3 Subsidiëring

Voor een aantal risicovolle activiteiten kunnen we subsidiëring inzetten om risico's te verminderen. Door subsidiëring worden uren (expertise/kennis) en/of financiële middelen beschikbaar gesteld. Dit kan bijvoorbeeld gaan om medewerking aan plannen voor uitplaatsing van hinderlijke bedrijven uit woonomgevingen of de verwijdering van dakbeplating met asbest.

2.4 Mediation

Indien er maatschappelijke weerstand tegen activiteiten bestaat, maar geen wettelijke grondslag is om te handhaven (in casu formeel geen overtreding is), kan de gemeente mediation inzetten om toekomstige klachten en handhavingsverzoeken te voorkomen. Mediation levert vooral een bijdrage aan een verbetering van de context waarbinnen het naleefgedrag tot stand moet komen. De gemeente kiest in beginsel geen andere positie in het 'conflict' dan te proberen de partijen bij elkaar te brengen. In sommige gevallen kunnen aanvullend financiële middelen (subsidie) of kennis en informatie aan de partijen beschikbaar gesteld worden om tot een gezamenlijke oplossing te komen.

2.5 Samenwerking bij de preventie

Bij het voorkomen van overtredingen werken we structureel samen met enkele partijen. Voorlichting vindt structureel plaats samen met de ZLTO, Veiligheidsregio Brabant-Noord en OMWB, bijvoorbeeld bij drugsdumpingen en illegaal gebruik van leegstaande panden. Incidenteel vindt samenwerking op diverse andere terreinen plaats.

3. Vergunningstrategie

Uitgangpunt bij vergunningverlening is dat burgers en bedrijven verantwoordelijk zijn voor het indienen van goede en volledige aanvragen. De aanvraag vormt immers de basis voor de te verlenen vergunning. De gemeente houdt zich bij de taakuitvoering aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, zoals het zorgvuldigheidsbeginsel, het vertrouwensbeginsel en het gelijkheidsbeginsel.

De gemeente heeft de taak om de verschillende belangen vanuit de verschillende disciplines te coördineren. De komst van de Wabo heeft er toe geleid dat bij het aanvragen van een omgevingsvergunning wordt gewerkt met casemanagement. Bij elke aanvraag wordt een behandelend ambtenaar toegewezen. De klant beschikt hierdoor over één vast aanspreekpunt. Het 'van het kastje naar de muur sturen' wordt hierdoor sterk verminderd, evenals het risico dat bij vergunningverlening tegenstrijdige voorschriften worden gesteld. De behandelend ambtenaar krijgt vanuit de betrokken disciplines adviezen aangereikt en ziet toe op het integrale karakter van de omgevingsvergunning.

3.1 Basiswerkwijze

Ons hoofdproces voor het besluiten op een vergunningaanvraag en het beoordelen van een melding volgt de wettelijke reguliere of uitgebreide procedure zoals vastgelegd in de Awb en de Wabo. Een samenvatting van het Wabo-werkproces is als volgt:

1. Inboeken, registreren en eventueel digitaliseren van de aanvraag;
2. Registreren aanvraag in het zaakstelsel (behandelstappen en documenten) en Wave (statusinformatie);
3. Sturen ontvangstbevestiging;
4. Behandelend ambtenaar omgevingsvergunning bepaalt:
  - a. Bevoegd gezag;
  - b. Uitgebreide of reguliere procedure;
  - c. Meervoudige of enkelvoudige aanvraag;
  - d. Publiceren aanvragen en (concept)beschikkingen;
  - e. Overzicht bewaken over lopende procedures en de voortgang.
5. De behandelend ambtenaar is verantwoordelijk voor het afhandelen van de aanvraag:
  - a. Toets volledigheid en ontvankelijkheid;
  - b. (Vak)inhoudelijke toets aan alle relevante beoordelingskaders;
  - c. Uitzetten bij interne- en externe adviseurs;
  - d. Bewaken van de termijn;
  - e. Aanspreekpunt voor de aanvrager en informeren aanvrager;
  - f. Opstellen (concept)beschikking;
  - g. Registratie in het zaakstelsel (behandelstappen en documenten) en Wave (statusinformatie).
6. Archiveren beschikkingen (analoog en digitaal).
7. Mogelijk bezwaar, beroep en hoger beroep, eventueel gecombineerd met een voorlopige voorziening.

Vergunningaanvragen worden digitaal behandeld, inclusief het digitaal toezenden van de vergunning. Afhankelijk van het zwaartepunt van de aanvraag wordt bepaald welke medewerker de aanvraag behandelt. De basiswerkwijze voor het verlenen van een omgevingsvergunning is vastgelegd in het zaakstelsel, waarbij de processtappen worden doorlopen en wordt aangegeven wie waarvoor verantwoordelijk is. Het gaat hier om de processtappen op hoofdlijnen. Correspondentie, beschikkingen, adviezen en vergunningvoorschriften zijn gestandaardiseerd voor de toestemmingen die onder de Wabo vallen.

De afhandelingstermijn voor de aanvragen maakt het noodzakelijk om de nodige aandacht te geven aan de toets op ontvankelijkheid. Een goede en inhoudelijk juiste beoordeling van aanvragen is alleen dan mogelijk, wanneer de vereiste stukken aanwezig zijn. De indieningsvereisten voor aanvragen zijn landelijk geüniformeerd en toegeschreven op de verschillende categorieën van activiteiten. Aan de hand van het landelijk voorgeschreven aanvraagformulier voor de omgevingsvergunning is relatief eenvoudig te bepalen of alle stukken bij de aanvraag zijn overgelegd. De marges voor het toestaan van uitzonderingen zijn gering. Het consequent toetsen van een aanvraag op ontvankelijkheid voorkomt dat in het vervolg van het proces de toetsing niet (geheel) kan worden uitgevoerd. In het kader van de termijnbewaking is de ontvankelijkheidstoets een belangrijk onderdeel. De gemeente Heusden verricht een volledige ontvankelijkheidstoets bij alle aanvragen voor een omgevingsvergunning. Als richtlijn geldt dat binnen drie weken na ontvangst van de aanvraag schriftelijk om aanvullende gegevens wordt verzocht. Als de gevraagde stukken niet, niet op tijd of niet volledig worden aangeleverd, wordt de aanvraag buiten behandeling gelaten. Dit wil zeggen dat de aanvrager een besluit krijgt waartegen bezwaar kan worden ingediend.

Indien met de verlening van een vergunning het gevaar bestaat dat daarmee strafbare feiten gepleegd zullen worden of dat uit strafbare feiten verkregen geld benut zal worden, wordt door onze gemeente in het voortraject of na ontvangst van de aanvraag een Bibob toets uitgevoerd. De werkwijze is conform "Beleidsregel wet Bibob gemeente Heusden 2015".

3.2 Vormen van vergunningverlening

De volgende vormen van vergunningverlening worden onderscheiden:

- Reguliere procedure (8 weken, eenmalig te verlengen met 6 weken)
- Uitgebreide procedure (6 maanden, eenmalig te verlengen met 6 weken)
- Gefaseerde aanvraag (eerste fase en tweede fase (verschillende termijncombinaties mogelijk)
- Aanvraag van deelactiviteiten (langste termijn van ieder van de deelactiviteiten)
- Opleggen van maatwerkvoorschriften (milieu) of nadere voorwaarden (brandveilig gebruik).

Indien een aanvraag in fasen of deelactiviteiten wordt aangevraagd, worden de bovenstaande stappen bij iedere fase/deelactiviteit doorlopen.

Het opleggen van maatwerkvoorschriften gebeurt niet op basis van een aanvraag, maar op basis van constatering van toezichthouders waarbij op algemeen geldende voorschriften van het Activiteitenbesluit of Bouwbesluit 2012 aanvullende of concretere uitwerking van voorschriften nodig is voor het voorkomen van risico's en/of voor een betere handhaafbaarheid.

Initiatiefnemers van vergunde werken die twee jaar na het onherroepelijk worden van het besluit niet zijn gestart, ontvangen van ons in principe een verzoek tot intrekking. Daarmee wordt voorkomen dat activiteiten gerealiseerd worden volgens verouderde normen in wetgeving. Indien een vergunning wordt ingetrokken binnen zes maanden na onherroepelijk worden, dan kan de aanvrager aanspraak maken op restitutie van leges.

3.3 Beoordelingskader bouwen

Voor de activiteiten bouw geldt dat de gemeentelijke toets (de zogenaamde preventieve toets) gekarakteriseerd wordt als een 'aannemelijkheidstoets': een vergunning voor de activiteit bouwen wordt alleen verleend als voldoende aannemelijk is dat het bouwplan voldoet aan de technische voorschriften. Hiermee stelt de wetgever duidelijk dat de gemeente bij het toetsen van de bouwaanvraag niet de verantwoordelijkheid overneemt van de vergunninghouder of de bouwpartij.

De toetsingstrategie voor (bouw)aanvragen heeft tot doel te komen tot een uniforme manier van toetsen door hiervoor een kwaliteitsniveau vast te leggen. Ongeacht de behandelend medewerker vindt hierdoor een eenduidige toetsing plaats. Tevens wordt aan de hand van de toetsingsstrategie gekomen tot een zo efficiënt en effectief mogelijke inzet van de beschikbare middelen. De omgevingsanalyse uit het Omgevingsbeleidsplan 2015-2018 vormt de basis voor de toetsingstrategie.

Aanvragen voor vergunningsplichtige bouwwerken toetsen we, na uitvoering van de ontvankelijkheidstoets (zie 3.1) achtereenvolgens aan de volgende onderdelen

- toetsing aan bestemmingsplan (zie 3.12)
- toetsing aan gemeentelijke Bouwverordening
- toetsing aan welstandseisen
- bouwtechnische toetsing (Bouwbesluit 2012)

In het bestemmingsplan worden ruimtelijke beleidskeuzes vertaald naar praktisch toepasbare voorschriften (zie ook 3.12). In de welstandsnota worden door het vastgestelde kader de ruimtelijke uitstraling en kwaliteit van de gemeente waar nodig gewaarborgd.

Toetsing aan gemeentelijke bouwverordening

Bij de beoordeling van bouwplannen vormt de gemeentelijke bouwverordening op een aantal onderdelen een belangrijk toetsingskader, in aanvulling op het bestemmingsplan en het Bouwbesluit. Een groot deel van de gemeentelijke bouwverordening komt uiterlijk 1 juli 2018 te vervallen. Naast stedenbouwkundige bepalingen bevat de bouwverordening verplichtingen voor de aansluiting op het waterleiding-, electriciteits- en aardgasnet en openbare riolering. In wezen geldt ook voor de bouwverordening dat toetsing hieraan integraal wordt uitgevoerd.

Toetsing aan welstandseisen

Indien een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen aan het bestemmingsplan voldoet, of duidelijk is dat de omgevingsvergunning voor het planologisch strijdig gebruik kan worden verleend, wordt het plan getoetst aan redelijke eisen van welstand. Welstand is ook een belang dat al wordt meegenomen in de ruimtelijke afweging. Concreet houdt dit in dat het bouwplan moet voldoen aan de criteria die zijn opgenomen in de Welstandsnota. Veel gebieden in de gemeente zijn welstandsvrij.

Een uitzondering hierop vormen die gebieden waarvoor een zogenaamd beeldkwaliteitsplan is vastgesteld. Bovendien geldt bij bouwplannen voor rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten altijd een welstandstoets, ook als het object in een welstandsvrij gebied ligt. De toetsing aan welstand gebeurt door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK). De CRK vergadert eens in de zes weken.

Bouwtechnische toetsing

De wetgever heeft de technische voorschriften in het Bouwbesluit niet naar zwaarte gedifferentieerd. Het is praktisch onmogelijk om alle geldende voorschriften even uitputtend te toetsen. Hiervoor ontbreken de (financiële) middelen en capaciteit. Bovendien vraagt niet elk bouwwerk om deze controle. Voor de technische toetsing van aanvragen voor de omgevingsvergunning bouwen is het daarom noodzakelijk tot een lokaal beleidskader te komen waarin de gemeente Heusden aannemelijk maakt of aan de regelgeving wordt voldaan..

In het Bouwbesluit zijn voorschriften gegeven voor het bouwen van woningen en woongebouwen, woonwagens en standplaatsen, niet tot bewoning bestemde gebouwen en voor bouwwerken geen gebouwen zijnde. Het bouwbesluit maakt vervolgens onderscheid tussen twaalf verschillende gebruiksfuncties. De voorschriften voor de verschillende bouwwerken zijn verdeeld in vier thema's, te weten: veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid en energiezuinigheid. De voorschriften kunnen wat betreft zwaarte per gebruiksfunctie verschillen. Bovendien hanteert het Bouwbesluit verschillende niveaus met betrekking tot deze voorschriften. Bij verandering van zowel het gebruik als de technische staat van een bouwwerk zijn de voorschriften voor nieuwbouw uitgangspunt. Indien sprake is van een ondergeschikte verbouwing kan vrijstelling voor een lager niveau worden gegeven met als ondergrens het bestaande niveau als beschreven in het Bouwbesluit.

Aan de hand van de vier thema's is een 14 tal aspecten benoemd waarop toetsing door de gemeente Heusden plaatsvindt, te weten:

1. Veiligheid: voorschriften die uit het oogpunt van veiligheid zijn gesteld hebben betrekking op:
  - constructieve veiligheid
  - gebruiksveiligheid,
  - brandveiligheid en
  - sociale veiligheid
2. Gezondheid: voorschriften op het gebied van gezondheid richten zich op bescherming tegen:
  - geluid/vocht
  - waterafvoer
  - ventilatie
  - beperking invloed schadelijke stoffen / dieren
  - watervoorziening
  - daglicht
3. Bruikbaarheid: voorschriften die vanwege bruikbaarheid worden gesteld houden verband met
  - toegankelijkheid
  - ruimten
  - opstelplaatsen
4. Energiezuinigheid: voorschriften op het gebied van energiezuinigheid richten zich op het terugdringen van het gebruik van gas en elektriciteit en houden, in zijn algemeenheid, verband met:
  - energiezuinigheid (beoordelen EPC-berekeningen)

Type bouwwerken

Bij de technische eisen waaraan bouwwerken moeten voldoen, wordt onderscheid gemaakt naar soort bouwwerk. Het Bouwbesluit hanteert hiervoor een functionele indeling die redelijk technisch van opzet is. Om de toetsing ook voor minder ingewijden in het vakgebied inzichtelijk te maken is voor de volgende, meer toegankelijke indeling gekozen:

- publieksfuncties > € 100.000,- (verbouw, uitbreiding en nieuwbouw);
- publieksfuncties < € 100.000,- (verbouw en uitbreiding);
- bedrijfsfuncties > € 100.000,- (verbouw, uitbreiding en nieuwbouw);
- bedrijfsfuncties < € 100.000,- (verbouw en uitbreiding);
- woningen nieuwbouw (projectmatig);
- woningen nieuwbouw (particulier);
- woningen verbouw en uitbreiding (particulier);
- bouwwerken geen gebouw zijnde;
- tijdelijke bouwwerken.

Deze indeling vormt het vertrekpunt om vervolgens per type bouwwerk de intensiteit of zwaarte van toetsing te bepalen. Deze intensiteit of zwaarte van de toets wordt weergegeven in zogenaamde toetsniveaus.

Toetsingsniveaus

Voor de toetsing aan het bouwbesluit van iedere aanvraag met een bouwactiviteit maken we gebruik van de landelijke toetsmatrix (LTB 2012). Deze werkt met vier niveaus van toetsing. Per type bouwwerk is afhankelijk van het risico bepaald op welk niveau ieder van de (14) aspecten getoetst wordt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van zogenaamde toetsniveaus. Deze toetsniveaus beschrijven de diepgang die de beoordeling van bouwplannen aan de verschillende thema's van het Bouwbesluit moet hebben. Bij de keuze en omschrijving van de toetsniveaus is aangesloten bij de definities zoals die in het landelijk project Collectieve Kwaliteitsnorming Bouwvergunningen (CKB) zijn omschreven. Doelstelling daarbij is om de toetsingskwaliteit van aanvragen te waarborgen. Onder toetsingskwaliteit wordt verstaan: het afspreken van een minimaal toetsniveau waaraan wordt getoetst en waardoor inzicht wordt verschaft in hetgeen is getoetst. Het hierbij afgesproken collectieve minimum toetsniveau wordt gezien als een verantwoord niveau van toetsing.

Er zijn vier toetsniveaus waarbij de diepgang van de controle oploopt van niveau 1 naar niveau 4, te weten: uitgangspunten (sneltoets), globaal (visueel), gemiddeld (representatief) en grondig (integraal). Er is voor gekozen om de toetsniveaus redelijk algemeen te beschrijven en niet voor elk individueel voorschrift van het Bouwbesluit te definiëren wat onder het toetsniveau moet worden verstaan. Door middel van werkafspraken en gestandaardiseerde werkprocessen wordt bevorderd dat de hantering van de toetsniveaus door de verschillende bouwplantoetsers op uniforme wijze wordt toegepast.

Cat.	Werkniveau	Omschrijving	Voorbeeld
1	Uitgangspunt (sneltoets)	Toetsen op de compleetheid van de (technische) informatie: <ul style="list-style-type: none"> controle op aanwezigheid tekeningen/berekeningen; zijn vereiste voorzieningen op tekening aangegeven en is het op basis van een eerste globale inschatting plausibel dat op hoofdlijnen aan de eisen worden voldaan? 	Bij een bouwplan wordt gekeken of er een daglichtberekening aanwezig is, of het gebouw is opgedeeld in verblijfsgebieden in verblijfsruimtes, of er een trap is etc.
2	Globaal (visueel)	Toetsen of uitgangspunten conform norm zijn uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> controle door na te gaan of uitgangspunten uit tekeningen/berekeningen zijn te halen door bijvoorbeeld: <ul style="list-style-type: none"> o maten of meten o controle andere specificaties (bijv. certificaat) o controle rekenmethode wordt er voldaan aan de gestelde eisen; tekeningen en berekeningen worden concreet naast de eis gelegd en met elkaar vergeleken. 	Bij een daglichtberekening zal wel worden gecontroleerd of er is gekeken naar het netto glasoppervlak en evt. aanwezige belemmeringen en/of overstekken, maar wordt de berekening niet inhoudelijk gecontroleerd. Bij een ventilatieberekening zal er wel worden gecontroleerd of de capaciteit per m2 vloeroppervlak juist is en of de aan- en afvoervoorzieningen aanwezig zijn, maar wordt de berekening wederom niet inhoudelijk gecontroleerd.
3	Gemiddeld (representatief)	Toetsen of berekeningen correct zijn weergegeven: <ul style="list-style-type: none"> controle door aantal representatieve onderdelen (vooral de constructieve- en brandveiligheid) op tekening en/of in berekening rekenkundig te controleren. 	Bij een daglichtberekening worden niet alle verblijfsgebieden/ruimtes gecontroleerd, maar enkele ruimtes waarvan de verwachting is dat deze ruimten kritiek zijn. Bij de controle van meerdere trappen worden slechts enkele trappen gecontroleerd.
4	Grondig (integraal)	Toetsen op alle onderdelen <ul style="list-style-type: none"> voorschrift integraal controleren; berekeningen narekenen; zo nodig complexe berekeningen uitbesteden. 	Bij het toetsen van het bouwplan vindt er een controle plaats van op de tekening vermelde afmetingen, controle of deze afmetingen overeen komen met de in de berekening vermelde gegevens, het narekenen van berekeningen, het natrekken van hoeveelheden etc.

Toetsingsmatrix

Door de klant centraal te stellen is het besef gegroeid dat de overheid veel kritischer naar haar eigen taakstelling moet kijken en transparanter en bedrijfsmatiger moet gaan werken. Daarbij gaat het niet alleen om de vraag of we de dingen goed doen maar ook of we wel de goede dingen doen. Uitgaande van de praktijk in veel gemeenten is geschat dat een 100%-toets circa tien keer zoveel tijd vergt hetgeen niet meer past binnen een verantwoorde bedrijfsvoering. Daarnaast is de ontwerpende en uitvoerende bouw in Nederland van een dermate niveau en zijn de belangen van opdrachtgevers, afnemers en verzekeraars zo evident dat een behoorlijk niveau ook zonder enige vorm van toetsing en toezicht wordt gerealiseerd. Er moeten en kunnen dus keuzes gemaakt worden in de toetsing aan de voorschriften van het Bouwbesluit.

De keuzes die we maken zijn gebaseerd op de omgevingsanalyse bij het Omgevingsbeleidsplan en zijn vastgelegd in het toetsprotocol. Hierbij wordt een groter belang gehecht aan veiligheids- en gezondheidsaspecten. Ook ligt het voor de hand om bouwwerken met gevoelige gebruiksfuncties intensiever te toetsen.

Het toetsprotocol is een matrix. In de toetsingsmatrix is het Heusdense beleid voor de vergunningverlening weergegeven. Horizontaal, in de rijen, zijn de typen bouwwerken terug te vinden. Verticaal, in de kolommen, zijn de thema's/aspecten van het Bouwbesluit aangegeven. De toetsingsmatrix is opgenomen in bijlage 1. Alhoewel bepaalde processen met dit toetsingsniveau worden geüniformeerd, kunnen specifieke (doorgaans risicovolle) bouwwerken om intensievere toetsing en toezicht vragen. Verder zullen bouwwerken (monumenten uitgezonderd) die naar aard en omvang gelijk zijn aan bouwwerken als genoemd in het Besluit omgevingsrecht, artikelen 2 en 3 van bijlage II, niet worden getoetst aan het Bouwbesluit. Dit type bouwwerk wordt in het kader van het Bouwbesluit namelijk als niet risicovol beschouwd.

3.4 Beoordelingskader slopen

Voor slopen geldt bij karakteristieke objecten (bij monumenten en volgens het bestemmingsplan) een vergunningplicht. Voor overige objecten geldt een meldingsplicht. De sloopmelding wordt op diverse thema's uitvoerig beoordeeld, conform de 'Werkinstructie meldingen totaalsloop' van de OMWB. De toetsresultaten zullen waar nodig moeten worden vertaald naar nadere voorwaarden in de vergunning of aan de melding.

3.5 Beoordelingskader brandveiligheid

Het toetsen van meldingen en aanvragen omgevingsvergunning voor gebouwen in relatie tot brandveiligheid gebeurt op basis van een 100% toets. De Veiligheidsregio Brabant-Noord checkt integraal of de in artikel 1.19 Bouwbesluit (melding brandveilig gebruik) genoemde gegevens zijn aangeleverd. Als de melding niet op al deze punten voldoet, dan is de conclusie dat er geen melding is in de zin van artikel 1.19 Bouwbesluit. Aanvragen om vergunning in verband met nieuwbouw, uitbreiding en verbouw worden door ons ter beoordeling voorgelegd aan de Veiligheidsregio Brabant-Noord.

3.6 Beoordelingskader monumenten

De omgevingsvergunning voor monumenten (wijziging) vergt bijzondere aandacht om te voorkomen dat onomkeerbare schade wordt toegebracht aan gemeentelijk cultuurhistorisch erfgoed. Naast de gebruikelijke beoordeling van de aanvraag via de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK) ligt het voor de hand dat bij de toetsing van aanvragen voor een vergunning voor monumenten wordt aangesloten bij de toetsingsstrategie voor omgevingsvergunningen activiteit bouwen. Immers, voor vrijwel alle veranderingen aan een monument is ook een omgevingsvergunning voor de activiteit bouwen vereist. Door de intensiteit van toetsing en toezicht te vergroten als het een monument betreft kan een afdoende waarborg tegen vernietiging van monumentale waarden worden verkregen.

3.7 Beoordelingskader milieu

Voor de activiteit milieu is het bedrijf primair verantwoordelijk voor een milieuverantwoorde bedrijfsvoering, binnen de kaders die hiervoor door de overheid zijn gesteld. De werkzaamheden rondom vergunningverlening milieu hebben betrekking op het beoordelen van aanvragen ingevolge de Wabo voor activiteiten die van invloed zijn op het milieu en het beoordelen van meldingen ingevolge het Activiteitenbesluit milieubeheer.

Anders dan bij bouwen zijn voor milieu geen vaststaande methodieken voor het uitvoeren van een beoordeling. Weliswaar zijn de indieningsvereisten voor een vergunning vastgelegd in hoofdstuk 4 van de regeling omgevingsrecht maar de beoordeling van de aanvraag en de vertaling in vergunningvoorschriften kent een bepaalde mate van vrijheid. Dit komt omdat de milieutoets betrekking heeft op een grote variëteit aan bedrijfsactiviteiten, waarbij ook de locatie en aard en omvang van de bedrijvigheid een belangrijke rol speelt. Voor een bedrijf dat is gevestigd op een industrieterrein worden doorgaans andere milieueisen gesteld dan aan een bedrijf dat is gevestigd in een woonwijk. Daarnaast kenmerkt de milieuregelgeving zich door een grote diversiteit en hoeveelheid (pseudo-)wetgeving. Deze laatste is vastgelegd in de bijlage van de Regeling omgevingsrecht. Naast de landelijke regelgeving moet ook rekening worden gehouden met provinciale en gemeentelijke regelgeving, de verordeningen.

Om de transparantie en uniformiteit in de behandeling zo goed mogelijk te waarborgen, worden in de protocollen afspraken vastgelegd over de uitvoering van de beoordeling. Vanwege het verschil in werkwijze gelden voor het behandelen van vergunningaanvragen en meldingen afzonderlijke beoordelingskaders.

Het beoordelingskader voor vergunningplichtige activiteiten bestaat uit:

- Actuele milieuwet- en regelgeving, inclusief provinciale en gemeentelijke verordeningen (zoals geurverordening);
- Standaarden: er wordt gewerkt met standaarden voor bijvoorbeeld vergunningvoorschriften, consideransen, brieven en overige documenten;
- Aandachtspunten besluitvorming: in de besluitvorming wordt deugdelijk gemotiveerd op welke wijze invulling is gegeven aan de beoordelingsvrijheid en benoemd welke regelgeving bij de besluitvorming is betrokken. Ook wordt gemotiveerd op welke wijze eventueel ingebrachte adviezen en/of bedenkingen bij de beschikking zijn betrokken;
- Aanpassen vergunning: de gemeente heeft de bevoegdheid en soms ook de plicht om vergunningen te actualiseren, te reviseren (integraal te herzien) en in te trekken.

Het beoordelingskader voor meldingsplichtige activiteiten bestaat uit het Activiteitenbesluit met eventueel een Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets (OBM). Een OBM kan alleen worden verleend of worden geweigerd. Daarnaast kan het voorkomen dat voor een vergunningplichtige inrichting ook een OBM nodig is. Elk type OBM heeft een eigen toetsingskader.

In 2011 is de Beleidsnota Externe veiligheid vastgesteld. Externe veiligheid heeft te maken met de opslag, het gebruik en transport van gevaarlijke stoffen. Deze stoffen zijn vaak onmisbaar voor de industrie en in ons dagelijks leven. Hoewel de kans op ongelukken met gevaarlijke stoffen klein is, kunnen de gevolgen groot zijn. Het is dus van groot belang om risico's waar mogelijk te voorkomen en waar aanwezig zo goed mogelijk te beheersen. Dit geldt zowel voor de huidige situatie als in de toekomst bij realisatie van de ruimtelijke en economische ambitie van de gemeente Heusden. Een belangrijke voorzorgsmaatregel is het rekening houden met "externe veiligheid" bij het ontwikkelen van ruimtelijke plannen. Met name door het creëren van een ruimtelijke scheiding tussen risicobronnen en kwetsbare objecten als woningen en scholen.

3.8 Beoordelingskader aanleg, kap, reclame en inritten

Voor het realiseren van activiteiten die als wettelijke basis in de APV zijn geregeld, vindt toetsing primair plaats op basis van de bepalingen in de APV. Naast deze publiekrechtelijke toetsing, worden vaak ook privaatrechtelijke afspraken gemaakt als de activiteiten plaatsvinden op publieke gronden (bijvoorbeeld bij de aanleg van inritten). Afstemming vindt plaats met de wegbeheerders. Binnen onze gemeente zijn dit de gemeente zelf, het Waterschap Aa en Maas of de provincie.

Van kappen kan sprake zijn als een boom of houtopstand geveld wordt of als er zeer drastisch wordt gesnoeid, bijvoorbeeld het verwijderen van de kroon uit een boom. In de APV is opgenomen in welke gevallen voor het kappen/vellen van bomen een vergunning nodig is. In aanvulling hierop zijn ook beeldbepalende bomen in enkele bestemmingsplannen aangewezen.

Voor de beoordeling van aanvragen voor de activiteit 'aanleg' wordt 100% getoetst aan de bepalingen in het bestemmingsplan.

3.9 Beoordelingskader evenementen

Aanvragen voor evenementen worden getoetst aan het evenementenbeleid. Indien evenementen plaatsvinden in tijdelijke bouwwerken, vindt de toetsing plaats ten aanzien van brandveiligheid en constructieve veiligheid.

3.10 Beoordelingskader bodem, bouwstoffen en grondstromen

De provincie Brabant is binnen onze gemeente bevoegd gezag in het kader van de Wet bodembescherming. Wel beoordelen we meldingen besluit bodemkwaliteit die we altijd door de OMWB laten toetsen aan de bodemkwaliteitskaart.

Daarbij worden de volgende aspecten meegewogen:

- De kwaliteit van uitvoering (Kwalibo)
- Bouwstoffen
- Grond en baggerspecie

Onder de naam Kwalibo regelt het Besluit de kwaliteitsborging in het bodembeheer. Kwalibo richt zich vooral op de bodemintermediairs. Dat zijn ondermeer de adviesbureaus, laboratoria, aannemers, grondbanken, producenten van bouwstoffen en bedrijven die grond en baggerspecie reinigen en verwerken.

Bouwstoffen die aan de generieke kwaliteitseisen van het Besluit voldoen, mogen worden toegepast zonder nadere eisen aan de wijze van toepassing. Bouwstoffen die niet voldoen aan deze eisen kunnen (tot bepaalde grenzen) met isolerende maatregelen worden toegepast.

Voordat grond of baggerspecie wordt toegepast moet er sprake zijn van een nuttige toepassing. De toepassing van grond of baggerspecie mag niet leiden tot achteruitgang van de gebiedskwaliteit. De kwaliteit van het partij grond of baggerspecie moet voldoen aan de toepassingseisen van het Besluit. Bewijsmiddelen voor de kwaliteit van een partij grond zijn Bodemonderzoeken (partijkeuringen) en de Regionale Bodemkwaliteitskaart. Als milieuhygiënische verklaring voor de kwaliteit van toe te passen of te verspreiden baggerspecie en voor de kwaliteit van de bodem onder oppervlaktewater zijn de onderzoeksstrategieën die voldoen aan een waterbodemonderzoek conform NVN 5720 van toepassing.

3.11 Beoordelingskader natuurbescherming en flora en fauna

Indien een aanvraag voor een omgevingsvergunning de activiteit handelen in een natuurbeschermingsgebied bevat, of de activiteit kan nadelige gevolgen veroorzaken voor de aanwezige flora en fauna, dan wordt door onze gemeente een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) in het kader van de Wabo aangevraagd bij respectievelijk de provincie en IL&T.

De inhoudelijke toetsing ten aanzien van natuurbescherming en/of flora en fauna vindt plaats door deze overheden. We nemen de resultaten van deze toetsing (verklaring van geen bedenkingen) over in onze beschikking.

3.12 Beoordelingskader ruimtelijke ordening

Uitgangspunt is dat alle aanvragen integraal worden getoetst aan het bestemmingsplan. Als blijkt dat een aanvraag niet voldoet aan het geldende bestemmingsplan, moet beoordeeld worden of een ontheffingsprocedure gevoerd kan worden. Pas nadat een eventuele procedure geheel doorlopen is (en dus ook eventuele ingediende zienswijzen zijn beoordeeld en hierover besluiten zijn genomen) en er geen bezwaren (meer) zijn, kan de omgevingsvergunning worden verleend.

Bestemmingsplanbeleid

De bestemmingsplannen binnen onze gemeente zijn dekkend voor het gehele gemeentelijke grondgebied. We streven ernaar dat alle plannen actueel zijn en niet ouder zijn dan 10 jaar. Op basis van de besluitvormingsmomenten van de vastgestelde bestemmingsplannen, de sindsdien gevoerde procedures (toestemmingen en weigeringen afwijking planologisch gebruik) en onze ambitie om te voorkomen dat bestemmingsplannen tegelijkertijd moeten worden herzien, is een actualisatieplanning gemaakt. Doel daarbij is het verkrijgen en behouden van actuele bestemmingsplannen voor de burgers en bedrijven in onze gemeente.

Op grond van artikel 3.7 lid 1 Wro kan de gemeenteraad verklaren dat een bestemmingsplan wordt voorbereid voor een gebied (voorbereidingsbesluit). Een voorbereidingsbesluit is nodig om een bepaald gebied te beschermen tegen (bouw)activiteiten die een gewenste ontwikkeling in dat gebied onomkeerbaar in de weg staan. Daarnaast kan, op basis van een voorbereidingsbesluit, medewerking worden verleend aan (bouw)activiteiten die geen invloed hebben op de gewenste ontwikkeling van een gebied, of daar mee in overeenstemming zijn. Een voorbereidingsbesluit wordt in ieder geval alleen nodig geacht indien de verwachting is dat het ontwerp bestemmingsplan in de periode dat het voorbereidingsbesluit geldt ook ter visie zal worden gelegd en wanneer in een plangebied veel nieuwe ontwikkelingen worden verwacht.

De afgelopen jaren is door veranderde wet- en regelgeving het opstellen van een bestemmingsplan veel complexer geworden. In een bestemmingsplan wordt ingegaan op diverse aspecten zoals luchtkwaliteit, de watertoets en archeologie. Om te zorgen voor een handhaafbaar bestemmingsplan, worden toezichthouders in het planproces betrokken.

Afwijking- en ontheffingsbeleid

Het merendeel van de afwijkingen van de regels van bestemmingsplannen en beheersverordening valt onder de reguliere procedure van de Wabo. In veel bestemmingsplannen en de beheersverordening zijn afwijkingsbevoegdheden opgenomen. Daarnaast zijn er de buitenplanse afwijkingsmogelijkheden. Hiervoor is geen afwijkingsbeleid geformuleerd, waardoor iedere afwijking individueel beoordeeld en getoetst wordt en hierover door het college wordt besloten.

Elk bouwplan wordt getoetst aan het bestemmingsplan of beheersverordening om te bekijken of er sprake is van strijdigheden met de planvoorschriften. Dit gebeurt op een grondige manier, waarbij specifieke kenmerken nauwkeurig worden nagemeten en bestemmingen per ruimte worden benoemd en gecontroleerd.

In de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) zijn gevallen opgenomen waarvoor een omgevingsvergunning kan worden verleend voor planologisch strijdig gebruik. Het gaat hier om een voortzetting van de zogenoemde 'kruimellijst' van bouwwerken van geringe omvang en invloed (zowel planologisch als stedenbouwkundig). Voor de kruimelgevallen is geen specifiek ontheffingsbeleid vastgesteld.

Indien een bouwplan niet binnen het bestemmingsplan / beheersverordening past en het niet tot de 'kruimellijst' behoort, wordt beoordeeld of voor het bouwplan een omgevingsvergunning voor het strijdig planologisch gebruik (voorheen ontheffing of projectbesluit) of een nieuw bestemmingsplan mogelijk is. Vervolgens wordt beoordeeld of het wenselijk is om aan het initiatief mee te werken door het volgen van een toepasbare ruimtelijke procedure op basis van een ruimtelijke onderbouwing. Alle betrokken belangen worden hierbij in beeld gebracht en afgewogen. Indien wordt besloten geen medewerking te verlenen, wordt de aanvraag niet verder getoetst aan overige aspecten.

3.13 Samenwerking bij de vergunningverlening

De behandelend medewerkers beoordeelt of collegiaal overleg nodig is, o.a. om andere benodigde disciplines te laten beoordelen of een toetsing noodzakelijk is. In het gedigitaliseerde werkproces zijn ook de contactmomenten met externe en interne adviseurs benoemd. Afhankelijk van de aangevraagde activiteit vindt samenwerking plaats met diverse interne en externe adviseurs.

Een deel van de VTH (milieu)taken wordt door de OMWB uitgevoerd. Toetsing van de brandveiligheidsaspecten vindt plaats door de Veiligheidsregio Brabant-Noord.

Aanvragen voor monumenten worden, naast de gebruikelijke beoordeling voor slopen/bouwen volgens de toetsmatrix, getoetst door de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (CRK).

4. Toezichtstrategie

Het Besluit omgevingsrecht (Bor) geeft slechts in algemene bewoordingen aan hoe het toezicht georganiseerd dient te zijn. Op grond van het Bor moet het bestuursorgaan inzicht geven in de wijze waarop het toezicht op de naleving van wet – en regelgeving wordt uitgeoefend. In Heusden vindt toezicht in een vorm en intensiteit plaats welke leidt tot een adequate naleving van wet en regelgeving. Op welke wijze en met welke frequentie uiteindelijk toezicht wordt gehouden, is het resultaat van de uitkomsten van de omgevingsanalyse. Hierbij spelen ook de ervaringen die met onze burgers, bedrijven en instellingen zijn opgedaan en de keuzes in het verleden een rol.

4.1 Aanleidingen voor toezicht

Toezicht in Heusden vindt plaats op basis van:

- het jaarlijks uitvoeringsprogramma;
- aangevraagde vergunningen en ontvangen meldingen;
- specifieke thema's of projecten;
- ontvangen meldingen, klachten, handhavingsverzoeken en calamiteiten;
- waarnemingen in het vrije veld: oog en oor.

4.2 Vormen van toezicht

Bij het houden van toezicht kunnen verschillende methoden worden gebruikt. Het onderscheid is van belang omdat per branche en per beleidsterrein de aspecten waar de controle zich op richt verschillend zijn. Het is effectief om verschillende vormen van controles te hanteren, welke zowel aangekondigd als onaangekondigd plaatsvinden.

Vormen van toezicht in Heusden zijn:

- Administratief toezicht (bijvoorbeeld bij stoffenstromen zoals grond of secundaire bouwstoffen) en bij gegevens in het ondernemingsdossier;
- Structurele (routinematige) controles: periodiek toezicht op vergunningen en meldingen. In de regel worden alle aspecten (respectievelijk de gehele vergunning) getoetst;
- Ad hoc toezicht vanwege bijzondere omstandigheden;
- Thematische controles. Deze worden geformuleerd in het uitvoeringsprogramma;
- Gebiedsgerichte controles, bijvoorbeeld op bedrijfsterreinen;
- Hercontroles. De hercontrole bevat toezicht op één of enkele aspecten en vindt plaats aan de hand van een brief die is verzonden naar aanleiding van de vorige controle of op basis van een controlerapport.

Voor ieder van deze vormen is in het zaakstelsel een hoofdproces ingericht waarin de stappen zijn doorlopen.

4.3 Toezicht bouwen

Net als bij het toetsen van bouwplannen in de vergunningfase het geval is, geldt ook hier dat tijdens de bouw- of realisatiefase keuzes moeten worden gemaakt wat en hoe dit wordt gecontroleerd. Voor deze fase hebben we het toezichtprotocol uitgewerkt. Het landelijke toezichtprotocol® van de Vereniging BWT Nederland heeft als basis gediend voor het gemeentelijk protocol.

Het toezichtprotocol wordt weergegeven met een matrix. In de matrix zijn per bouwfase en categorie van bouwwerken de voorschriften aangegeven waarop wordt gecontroleerd. Bij het vaststellen van het minimumniveau is per controlepunt vastgesteld of dit relevant is voor wat betreft brandveiligheid, constructieve veiligheid en/of volksgezondheid omdat hierbij de ingeschatte risico's het grootst zijn. Is dit niet het geval dan is volgens het MAiTP controle hierop niet 'verplicht'. Voor die controlepunten die wel relevant zijn is een inschatting gemaakt van het risico. Afhankelijk van deze risico-inschatting wordt per controlepunt een minimum toezichtniveau vastgesteld.

Daarbij worden de volgende niveaus onderscheiden:

- S: Steekproefsgewijze controle
- 1: Visuele controle
- 2: Beoordeling van hoofdlijnen en hoofdaspecten
- 3: Beoordeling van hoofdlijnen en enkele kenmerkende details
- 4: Integrale controle van alle onderdelen

Uiteraard wordt op die onderdelen waaraan een bouwplan intensiever wordt getoetst ook intensiever toezicht gehouden. De categorieën van bouwwerken zijn onderverdeeld aan de hand van de bouwsommen. De bouwsommen hangen immers samen met de omvang van een bouwwerk. In vergelijking tot het toetsprotocol heeft de regio er wel voor gekozen om enige extra differentiatie aan te brengen in de bouwsommen. Het toezichtprotocol bouwen (zie bijlage 2) koppelt de voorschriften aan de fase van de bouwwerkzaamheden. Op die manier kunnen per fase de relevante voorschriften worden gecontroleerd. Als resultaat van de uitgevoerde omgevingsanalyse (behorende bij het Omgevingsbeleidsplan) is aan voorschriften over de constructieve veiligheid extra waarde gehecht.

Onder de Wabo kan vaker zonder omgevingsvergunning worden gebouwd, zowel particulier als zakelijk. Echter, bij vergunningsvrij is men wel aan regels gebonden. Deze regels omvatten vooral maximale oppervlakten en maximale afmetingen. In ieder geval gelden altijd de regels uit de Woningwet, het Bouwbesluit (onder meer voor veiligheid en gezondheid), de Bouwverordening en het burennrecht uit het Burgerlijk Wetboek.

4.4 Toezicht slopen

De voorschriften, die tijdens sloopwerkzaamheden moeten worden nageleefd, en waar toezicht op moet worden gehouden zijn:

- de wijze van slopen;
- de veiligheid van het sloopterrein en de directe omgeving;
- het omgaan, verwerken en afvoeren van diverse soorten vrijkomend sloopafval, waaronder asbest.

Het toezicht slopen vindt plaats volgens het landelijke (risicogerichte) toezichtprotocol voor sloopwerken met en zonder asbest. Uiterlijk begin 2016 wordt een voorstel door de OMWB ingebracht voor de wijze waarop het toezicht op sloopwerken in de regio, en daarmee ook binnen onze gemeente, plaatsvindt.

4.5 Toezicht brandveiligheid

Afhankelijk van de aard van het bouwwerk en het gebruik worden met de Veiligheidsregio Brabant-Noord afspraken gemaakt op welke toezichtsmomenten de Veiligheidsregio integraal met het bouwtoezicht gaat controleren. Bij grote projecten wordt de Veiligheidsregio al vroeg in het proces betrokken. Afstemming kan dan plaats hebben over bijvoorbeeld de aan te leveren certificaten en de toezichtmomenten. De opleveringscontrole van de omgevingsvergunning brandveilig gebruik neemt de Veiligheidsregio voor haar rekening.

Een groot deel van het toezicht betreft het structurele toezicht op de brandveiligheid in gebouwen met een publieks- of een verblijfsfunctie. In het kader van het Bouwbesluit geldt voor het merendeel van deze gebouwen de meldingsplicht. Slechts voor een gering aantal is de vergunningsplicht van toepassing. De toezichtstaak op brandveiligheidsvoorschriften bij vergunningsplichtige gebouwen is specialistisch werk en vindt daarom plaats door de Veiligheidsregio Brabant-Noord, eventueel samen met een van de bouwtoezichthouders. Bij milieu-inrichtingen worden de controles op meldingen zoveel mogelijk integraal meegenomen bij de reguliere milieucontroles. Bouwwerken die niet vergunning- of meldingsplichtig zijn voor brandveiligheidsaspecten worden, in geval er sprake is van een milieu-inrichting, in de periodieke milieucontroles ook gecontroleerd op brandveiligheid.

Tijdens het toezicht wordt er in dit kader met name gecontroleerd op:

- de aanwezigheid van een vergunning brandveilig gebruik/melding Bouwbesluit
- de voorschriften van een vergunning brandveilig gebruik/melding Bouwbesluit
- de aanwezigheid van vereiste documenten, logboeken en certificaten
- transparant- en noodverlichting
- het blokkeren, afsluiten en niet functioneren van vluchtroutes, nooduitgangen, blusmiddelen, rookbrandscheidingen en ontruimings-, brandmeld-, rookafvoer- en warmteafvoerinstallaties.

De handleiding PREVAP bevat de indeling van prioriteiten, op basis van het verwachte brandrisico van gebruiksfuncties. PREVAP staat voor: Preventieactiviteitenplan. Het gaat hier om prioriteiten op basis van de bouw- en gebruiksregelgeving. Bij de indeling van de gebruiksfuncties in prioriteitsklassen zijn criteria gehanteerd als het aantal aanwezigen, de zelfredzaamheid van de aanwezigen, de kans op brand en de frequentie van gebruik van een object. Dit zijn criteria op basis van het gebruik van een gebouw/object. Andere criteria zijn bijvoorbeeld bouwaard, bouwhoogte of bouwjaar. Aan de hand van deze PREVAP hebben we een indeling in prioriteiten bepaald, inclusief bijbehorende kengetallen voor de uit te voeren taken.

Prioriteitsklasse	Aard risico	Controlefrequentie
1	Zeer hoog risico	2 x per jaar
2	Hoog risico	1 x per jaar
3	Gemiddeld risico	1x per 2 jaar
4	Beperkt risico	na klachten en meldingen

Tabel: overzicht aanpassing controlefrequentie brandveiligheid op basis van naleefgedrag

Door de Veiligheidsregio wordt een nieuw regionaal brandveiligheidsbeleid uitgewerkt. Daarin wordt mogelijk een nieuwe indeling voorgesteld.

Bij controles brandveiligheid toetst de Veiligheidsregio Brabant-Noord aan de hand van standaard checklists conform hoofdstuk 6 en 7 Bouwbesluit. In het geval van bestaande bouw vindt een toetsing plaats aan hoofdstuk 2 van het Bouwbesluit.

4.6 Toezicht monumenten

Nadat een omgevingsvergunning voor de activiteiten bouw en monumenten is afgegeven, zullen de monument specifieke aspecten worden meegenomen in de reguliere bouwinspecties, tenzij in een specifieke zaak extra toezicht nodig is. Hierdoor blijft dit toezicht beperkt van omvang.

In de gebruiksfase houden we in Heusden toezicht op monumentale waarden. Door het specifieke karakter van de monumenten is de uitvoering van het toezicht maatwerk.

4.7 Toezicht milieu

Wanneer de vergunning is verleend of de melding Activiteitenbesluit wordt geaccepteerd wordt een opleveringscontrole ingepland. De opleveringscontrole vindt plaats binnen drie maanden na realisatie of vergunningverlening. In de opleveringscontrole wordt beoordeeld of de activiteiten zijn gerealiseerd zoals is omschreven. Ook wordt een toelichting gegeven bij de milieuvorschriften. Van de opleveringscontrole wordt een verslag opgesteld. Na afronding van de opleveringscontrole gaat het bedrijf mee in de reguliere planning van de periodieke controles.

Op het in werking zijn van bedrijven (inrichtingen) in Heusden wordt door ons periodiek toezicht gehouden. Dit toezicht is erop gericht om de (milieu)belasting van de bedrijfsactiviteiten voor het milieu en de omgeving te voorkomen dan wel zo veel mogelijk te beperken. De wettelijke grondslag voor deze taak ligt in de Wabo en de Wet milieubeheer en de daarop gebaseerde algemene regelingen als het Activiteitenbesluit. De taken hebben betrekking op het toezicht op en handhaving van voorschriften en regels gesteld in de geldende vergunningen en besluiten.

De (milieu)inrichtingen waarvoor we bevoegd gezag zijn, zijn ingedeeld in vier categorieën. Voor iedere categorie geldt een passende basiscontrolefrequentie. Met behulp van bepaalde wegingsfactoren kan er gekozen worden om inrichtingen intensiever dan wel extensiever te controleren dan op basis van de categorie-indeling noodzakelijk is. Op deze manier krijgen inrichtingen met een slecht naleefgedrag en aanzienlijke risico's voor het ontstaan van milieuschade (probleemgevallen) meer aandacht dan de inrichtingen die zich correct gedragen. De feitelijke prioriteitenstelling vindt telkens plaats nadat een inrichting onderworpen is aan een integrale periodieke controle. Aanpassing van de controlefrequentie van de betreffende inrichting vindt al dan niet plaats na toetsing van de wegingsfactoren.

Categorie	Neutraal	Bij slecht naleefgedrag en/of aanzienlijke risico's verhoging	Bij goed naleefgedrag en/of beperkte risico's verlaging
4	1 x per jaar	1 x per half jaar	1 x per 2 jaar
3	1 x per 2 jaar	1 x per jaar	1 x per 4 jaar
2	1 x per 4 jaar	1 x per 2 jaar	1 x per 8 jaar
1	1 x per 8 jaar	1 x per 4 jaar	Op basis van klachten en meldingen

Tabel: overzicht aanpassing controlefrequentie milieu op basis van naleefgedrag

Een aantal inrichtingen wordt hoofdzakelijk thematisch in plaats van integraal gecontroleerd, zoals nachtcontroles (bij horeca) en tijdelijke activiteiten (zoals opslag van vuurwerk).

De OMWB is gestart met een pilot Ondernemingsdossier voor de Rubber- en Kunststoffverwerkende industrie. In onze gemeente zijn nog geen bedrijven die zich daarbij hebben aangesloten. Afhankelijk van de branche-ontwikkelingen wordt dit op termijn ook voor andere branches ondernomen. Doel is om samen met de ondernemers een digitaal dossier op te bouwen over de geldende (milieu)regelgeving, de naleving ervan en vereenvoudiging van het toezicht. De gemeente kan daarmee altijd actuele gegevens van het bedrijf inzien en hoeft deze dan niet eerst bij de onderneming op te vragen. Ook hoeft de gemeente het bedrijf niet meer altijd fysiek te bezoeken, maar kan de controle op afstand gebeuren. Met de betreffende ondernemers worden concrete werkafspraken gemaakt in een zogenaamde samenwerkingsovereenkomst.

4.8 Toezicht aanleg, kap, reclame en inritten

In geval van een omgevingsvergunning voor een aanlegactiviteit wordt volstaan met maximaal één toezichtmoment tijdens een gebiedscontrole (zie paragraaf 4.14).

Voor de activiteiten reclame aanbrengen en kappen van bomen beperken wij ons tot het toezicht op basis van klachten en meldingen (zie paragraaf 4.13). In dit kader gaan wij uit van de eigen verantwoordelijkheid van de uitvoerder van de werkzaamheden. De inritvergunningen worden gecontroleerd door de opzichter (civiel cultuurtechnische onderhoudswerken).

4.9 Toezicht evenementen

De omvang van het evenement bepaalt welke vorm en intensiteit van toezicht wordt ingezet. Bij de kleinschalige (< 150 bezoekers) en reguliere (tussen 150 en 500 bezoekers) evenementen vindt toezicht plaats op basis van klachten en meldingen (zie 4.13). Bij de grootschalige evenementen (met meer dan 500 bezoekers) vindt afhankelijk van de risico's en duur van het evenement een of meerdere fysieke controlemomenten plaats. De intensiteit en diepgang van de controles bij de grote evenementen wordt voorafgaand aan het evenement bepaalt.

4.10 Toezicht bodem, bouwstoffen en grondstromen

Voor toezicht bodemsanering geldt dat dit uitsluitend plaatsvindt wanneer hier een concrete aanleiding voor is. Bijvoorbeeld bij een tanksanering of bij besluiten over ruimtelijke ontwikkelingen

Het toezicht op het toepassen van grond en bouwstoffen vindt plaats naar aanleiding van meldingen, gebiedsgericht (zie 4.14) en op basis van klachten en meldingen (zie 4.13).

Bij elk toezichttraject (zoals ten aanzien van grondstromen en bodem), toetst de betreffende handhaver of er een landelijke handhavingsuitvoeringsmethode (HUM) van toepassing is op de activiteit. Indien dat het geval is, vindt overdracht van de activiteit en informatie-uitwisseling plaats conform het gestelde in de HUM.

4.11 Toezicht natuurbescherming en flora en fauna

Het toezicht op de bescherming van natuur, flora en fauna vindt gebiedsgericht plaats (zie 4.14) en op basis van klachten en meldingen (zie 4.13).

4.12 Toezicht ruimtelijke ordening

Het toezicht op de ruimtelijke ordening vindt met name gebiedsgericht plaats (zie 4.14) en op basis van klachten en meldingen (zie 4.13). Daarnaast wordt tijdens het bouwtoezicht bekeken of activiteiten plaatsvinden conform het geldendbestemmingsplan.

4.13 Toezicht op basis van klachten, meldingen en handhavingsverzoeken

Klachtentoezicht vindt plaats naar aanleiding van een klacht of melding van burgers/bedrijven (extern) of van andere afdelingen/collega's/bestuur (intern). Klachten en meldingen kunnen per telefoon, schriftelijk, per e-mail of via de website van de gemeente binnenkomen. Bij een verzoek van een burger wordt contact opgenomen. Vervolgens wordt besproken wat het belang en doel van het verzoek is en wat verwacht mag worden van de gemeente. In goed onderling overleg wordt gezocht naar een snelle en informele oplossing van het probleem. Als dit niet mogelijk blijkt, dan wordt bij een herhaalde constatering een definitieve afweging gemaakt. Bij verzoeken van derden of van bedrijven wordt in eerste instantie voornamelijk schriftelijk gecommuniceerd. Bij horecagerelateerde overtredingen wordt veelal direct gereageerd. Door in een vroeg stadium in overleg te gaan met een ondernemer, worden ieders verwachtingen duidelijk en mogelijke toekomstige problemen voorkomen. Bij anonieme verzoeken wordt de impact ingeschat. Afhankelijk van deze inschatting wordt eventueel verdere actie ondernomen. Het streven is om de klager binnen twee werkdagen op de hoogte te stellen dat de klacht is ontvangen en te informeren over het vervolg. Het protocol voor klachten en handhavingsverzoeken is opgenomen in het zaakstelsel.

Voor milieucalamiteiten (bijvoorbeeld een brand waarbij asbest vrijkomt) is de OMWB voor alle milieu activiteiten oproepbaar. De ondersteuning vindt plaats door middel van het verlenen van kennis, toezicht (monsteropnames, meedenken bij oplossingen) en materiaal (zoals meetapparatuur). Hiervoor is met hen een overeenkomst gesloten. Hierbij geldt een 24-uurs bereik- en beschikbaarheid met een (maximale) opkomsttijd van één uur. Voor overige rampen/grote incidenten maakt de gemeente Heusden gebruik van een regionaal crisisbeheersingsplan.

Bij een calamiteit of incident kan door bemiddeling van de toezichthouders milieu geprobeerd worden de veroorzaker/eigenaar zelf de noodzakelijke actie te laten ondernemen zodat er geen kostenverhaal (bestuursdwang) hoeft plaats te vinden. Als dit niet lukt kunnen bestuursrechtelijke middelen worden ingezet.

4.14 Gebiedscontroles

Zolang geen (nieuwe) activiteiten plaatsvinden, vindt slechts beheer van het grondgebied plaats. Tijdens het beheer gaan we met toezicht na of het gebruik volgens de regels plaatsvindt. Gebiedsgericht toezicht wordt toegepast met aandacht voor diverse, vastgelegde controlepunten ten aanzien van ruimtelijke ordening, bouwen, (brand)veiligheid, milieu en APV en bijzondere wetten. Afhankelijk van het type gebied en/of bestuurlijke prioriteit kan de nadruk meer of juist minder op enig rechtsgebied liggen.

In het algemeen vindt het toezicht plaats vanaf de openbare weg en is het gericht op het voorkomen en tegengaan van excessen. Voor deze wijze van controle worden zowel bouw- als milieutechnische toezichthouders ingezet. Hoewel iedere toezichthouder van oorsprong een bepaalde specialiteit (bouw, milieu, brandveiligheid, etc.) heeft, worden zijn of haar vaardigheden tevens benut voor het toepassen van de 'oog- en oorfunctie' voor zaken die buiten zijn of haar specialisme liggen. Bij nader te bepalen feiten wordt een collega toezichthouder geïnformeerd, die op dat specifieke terrein vakbekwaam is. Het gaat vooral om zaken die geen vakinhoudelijke kennis verlangen. Op deze manier denken we de integrale handhaving verder te optimaliseren.

4.15 Samenwerking bij het toezicht

Interne afstemming van activiteiten is wekelijks in het juristenoverleg en het bouwzakenoverleg. Extern is er indien nodig op ad hoc basis overleg met instanties als de politie, de Veiligheidsregio Brabant-Noord, de OMWB, het OM (Openbaar Ministerie), Belastingdienst, douane, Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit, de AID (Algemene Inspectiedienst) en het Waterschap Aa en Maas.

Structureel overleg vindt plaats met de OMWB (voor de milieu- en bodemtaken) en de Veiligheidsregio Brabant-Noord (voor de brandveiligheidstaken). Toezichtprogramma's worden zoveel mogelijk afgestemd om te voorkomen dat bedrijven in een beperkte periode voor zowel milieu als brandveiligheid bezocht worden. Op basis van het integrale handhavingsbeleid kiezen we ervoor de periodieke (milieu)controles tijdens de gebruiksfase zo veel mogelijk integraal uit te voeren. Voorbeeld hiervan is de controle van gebouwen in het kader van het Bouwbesluit en het toepassen van de 'oog- en oorfunctie' voor andere handhavingsthema's als illegale (ver)bouw, sloop, gebruik en asbest. De milieutoezichthouder heeft van oorsprong een specialiteit, maar zal zijn of haar vaardigheden tevens benutten voor het 'in de gaten houden' van zaken die buiten zijn of haar specialisme liggen. Bij nader te bepalen feiten wordt een collega toezichthouder geïnformeerd, die op dat specifieke terrein vakbekwaam is. Het gaat vooral om zaken die geen vakinhoudelijke kennis verlangen. De bevindingen worden door het cluster Veiligheid en Handhaving intern afgestemd met het cluster Omgevingsvergunningen en extern met OMWB, Politie, Veiligheidsregio Brabant-Noord, Waterschap Aa en Maas of Algemene Inspectiedienst.

5. Sanctiestrategie

Indien een overtreding geconstateerd wordt, volgt de gemeente Heusden onderstaande sanctiestrategie. Deze is nader uitgewerkt in het zaakstelsel, waarin de processen zijn ingericht. Daarbij onderschrijven we de landelijk handhavingsstrategie.¹ De essentiële onderdelen van de landelijke handhavingsstrategie zijn in onderstaande alinea's uitgewerkt en aangevuld met eigen overwegingen.

5.1 Formele overtreding, gelijkwaardige oplossingen

Er kan sprake zijn van een formele afwijking van de voorschriften, maar dat er maatregelen zijn getroffen die het door de rechtsregel beschermde belang in dezelfde mate of beter waarborgen. Indien op een andere wijze dezelfde veiligheid, bescherming van de gezondheid, bruikbaarheid, energiezuinigheid en bescherming van het milieu wordt gerealiseerd, kan deze oplossing voldoen en is geen vervolgactie noodzakelijk.

5.2 Formele, legaliseerbare overtreding

Is wel sprake van een formele overtreding en is geen sprake van een gelijkwaardige oplossing, is een eerste vraag of het in principe een vergunbare situatie is. Als dit het geval is, wordt in beginsel een vergunningprocedure gestart. Voor aanvragen die achteraf worden ingediend, hanteert de gemeente een verhoogd legestartief (+ 25%). Afhankelijk van de ernst van de overtreding (is er een verhoogd risico? Is er al schade opgetreden?) en het profiel van de overtreder zijn er de volgende aanvullende opties.

Vergunnen met sanctionerende tik

Indien de illegale situatie is ontstaan uit calculerend/malafide gedrag en/of sprake is van recidive, wordt tevens proces-verbaal opgemaakt. Wat de aard van de sanctie wordt, is beschreven in de sanctiestrategie.

Vergunnen

Indien bij een vergunbare situatie geen sprake is van calculerend/malafide gedrag en geen sprake van recidive, wordt afgezien van een sanctionerende tik. In sommige situaties is het denkbaar dat ondersteuning wordt geboden om de situatie te verbeteren. Bijvoorbeeld door het geven van voorlichting of cursus als wordt vastgesteld dat bepaalde (onnodige) overtreding systematisch voorkomt.

Vergunnen met bestuursrechtelijke handhaving

Als een situatie legaliseerbaar is, kunnen we bestuursrechtelijk toch handhavend optreden zolang de illegale situatie voortduurt en/of de vergunningaanvraag nog niet is ingediend.

---

¹ Ten tijde van het vaststellen van voorliggend document de 'Landelijke handhavingsstrategie; een passende interventie bij iedere bevinding', versie 1.7; 24 april 2014

5.3 Sanctie instrumenten

In deze paragraaf wordt stilgestaan bij de wijze waarop wordt opgetreden bij geconstateerde overtredingen. Hiervoor zijn bestuursrechtelijke en strafrechtelijke instrumenten in te zetten.

Bestuursrechtelijk zijn dat:

- Een bestuursrechtelijke sanctiebeschikking:
  - last onder dwangsom (LOD);
  - last onder bestuursdwang (LOB).
- Schorsen of intrekken van de vergunning, certificaat of erkenning;
- Een bouwstop (tijdelijk stilleggen activiteiten);
- Verscherpt toezicht.

Bij een bestuursrechtelijke sanctiebeschikking (last onder dwangsom of last onder bestuursdwang) krijgt de overtreder een hersteltermijn aangeboden waarbinnen de overtreding moet zijn beëindigd. Als de overtreding na deze termijn niet is beëindigd dan wordt de sanctie geëffectueerd. In samenhang met de sanctiebeschikking of los daarvan kan de strafrechtelijke sanctie worden toegepast. Strafrechtelijke instrumenten zijn:

- Een proces verbaal (PV);
- De bestuurlijke boete;
- De bestuurlijke strafbeschikking (BSB).

In onze organisatie zijn geen toezichthouders aangewezen om strafrechtelijk op te treden binnen het domein II (Wabo). Wij signaleren richting onze partners (onder andere de OMWB), waarna zij strafrechtelijk kunnen optreden. Bij strafrechtelijke handhaving is naast het bereiken van de gewenste situatie tevens het bestraffende element van belang.

5.4 Passende reactie

Het overgaan tot dwangmaatregelen is geen lichtzinnige beslissing. De toe te passen sanctie moet proportioneel zijn en dient zoveel mogelijk transparantie te bieden over de lengtes van begunstigingstermijnen en de hoogten van dwangsommen:

- Heusden kiest qua **begunstigingstermijn** voor een zo kort mogelijke termijn waarbinnen aan de last kan worden voldaan. De termijn moet echter wel zodanig zijn, dat het praktisch haalbaar is om aan de last te kunnen voldoen. Verder is de te stellen termijn afhankelijk van de aard van de overtreding (er kan in principe met een korte termijn worden volstaan bij gedragsvoorschriften) en mag de termijn niet zodanig lang zijn, dat sprake is van (impliciet) gedogen van de overtreding. In het bouwtoezicht komt het veelvuldig voor dat de geconstateerde afwijkingen direct of binnen een afzienbaar tijdsbestek kunnen worden hersteld. In deze gevallen wordt volstaan met een mededeling van de toezichthouder dat de geconstateerde afwijking bij de volgende controle hersteld moet zijn. Hiervan wordt melding gemaakt in het controlerapport;
- De **hoogte van een dwangsom** moet op grond van de Algemene wet bestuursrecht in redelijke verhouding staan tot de zwaarte van het geschonden belang en de beoogde werking van het opleggen van de dwangsom. Heusden relateert de hoogte van de dwangsom o.a. aan de aard en ernst van de overtreding, de potentiële schade en de kosten die moeten worden gemaakt om de overtreding ongedaan te maken. In ieder geval moet het bedrag belangrijk hoger zijn, dan het economisch voordeel dat met de overtreding wordt behaald. Het moet aantrekkelijker zijn de overtreding ongedaan te maken dan de dwangsom te betalen;

- Het **verbeuren van dwangsommen** gebeurt van rechtswege. In Heusden wordt de stelregel gehanteerd dat een dwangsom direct na het verbeuren wordt geïnd tenzij er om juridische redenen (zoals een schorsingsverzoek) uitstel is overeengekomen;
- Bij het opleggen van een dwangsom wordt de overtreding ook opgenomen in de registratie van de **Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen** (Wkpb).
- Het bevoegd gezag kan in sommige gevallen de **vergunning** ook geheel of gedeeltelijk **intrekken** als niet overeenkomstig de vergunning wordt gehandeld. Dit instrument wordt in Heusden in uitzonderlijke gevallen toegepast als andere maatregelen geen effect sorteren;
- De handhaving van voor **een andere overheid of een onderdeel van de eigen organisatie** geldende voorschriften is voor de gemeente Heusden niet anders dan voor haar burgers. Belangrijk hierbij is de democratische controle en transparantie, ook indien er bestuurlijke en/of juridische complicaties ontstaan. Heusden past hiervoor een vast protocol toe.

5.5 Afstemming tussen bestuursrechtelijke en strafrechtelijke spoor

De keuze voor het instrumentarium bij constatering van een overtreding is gebaseerd op vijf uitgangspunten.

1. Onafhankelijkheid – sterke, slagkrachtige en onafhankelijke handhavinginstanties. Handhaving vindt consequent en vasthoudend plaats op basis van de geldende wet- en regelgeving en voorliggende strategie.
2. Professionaliteit en vakmanschap – training, opleiding, kennis- en informatie-uitwisseling. Inspecteurs wegen de ernst van de bevinding, het gedrag van de normadressaat en de feiten en omstandigheden van de situatie. Zij bepalen vervolgens welke interventie in het specifieke geval passend is. Dit vereist professionaliteit, vakmanschap en uitwisseling van kennis en leerervaringen.
3. Betrouwbaarheid – beginselplicht tot handhaven en verantwoording afleggen. Handhavend optreden is zowel eerlijk tegenover normadressaten uit het oogpunt van een 'level playing field', als tegenover de maatschappij die ervan uit mag gaan dat inspecteurs zodanig optreden dat haar rechtsgevoel wordt gerespecteerd en de leefomgeving veilig, schoon en gezond blijft.
4. Eenvoud – een passende interventie bij iedere bevinding en hoe daar toe te komen. In vergelijkbare zaken worden vergelijkbare keuzes gemaakt. Een passende interventie leidt zo effectief en efficiënt mogelijk tot spoedig herstel van de situatie, waarborgt naleving, voorkomt herhaling en/of bestraft.
5. Gezamenlijkheid – overleg, afstemming en planmatig en informatiegestuurd gezamenlijk optreden. Informatie is voor goede risicoanalyses en daarop gebaseerd uitvoeringsprogramma onontbeerlijk.

Op basis van twee primaire variabelen bepaalt de inspecteur met welk instrumentarium gehandhaafd wordt bij een geconstateerde overtreding:

1. de **gevolgen van de bevinding** voor het milieu, veiligheid, gezondheid en/of maatschappelijke relevantie:
  - a) vrijwel nihil; of
  - b) beperkt; of
  - c) van belang - er is sprake van aanmerkelijk risico dat de bevinding maatschappelijke onrust geeft en/of doden of gewonden (mens en dier) tot gevolg heeft; of
  - d) aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar - onder andere het geval als de overtreding maatschappelijke onrust en/of doden of gewonden (mens en dier) tot gevolg heeft.
2. het **gedrag van de overtreder** (gedragsprofiel). Daarbij kijkt de inspecteur verder dan de bevinding op zich en neemt hij diens gedrag en toezicht- en handhavinghistorie mee in beschouwing.
  - a) goedwillend, doorgaans pro-actief en geneigd om de regels te volgen, de bevinding is het gevolg van onbedoeld handelen; of
  - b) neemt het niet zo nauw met het algemeen belang, heeft een onverschillige houding, de bevinding en de gevolgen van zijn handelen laten hem koud; of
  - c) is opportunistisch en calculerend, er is sprake van het bewust belemmeren van controlerenden, er is sprake van mogelijkheidsbewustzijn, maar de gevolgen van het handelen worden op de koop toe genomen, bewust risico nemend, recidive; of
  - d) is crimineel of maakt deel uit van een criminele organisatie, houdt zich bezig met fraude, oplichting of witwassen.

Als de inspecteur niet in staat is om het gedrag van de overtreder te typeren, bijvoorbeeld bij gebrek aan historische informatie, dan is typering a) (goedwillend) het uitgangspunt.

Beide variabelen bepalen of alleen bestuursrechtelijk (lichte segmenten), alleen strafrechtelijk (donkere segmenten) of in een combinatie van beide (middensegmenten) wordt opgetreden. Onderstaande interventiematrix visualiseert dit.

DE (MOGELIJKE) GEVOLGEN ZIJN:

Aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar 4				
Van belang 3				
Beperkt 2				
Vrijwel nihil 1				
	A	B	C	D

Goedwillend:

- Onbedoeld
- Pro-actief

Moet kunnen:

- Onverschillig

Calculerend:

- Recidive
- Bewust belemmerend

Crimineel:

- Fraude
- Oplichting
- Witwassen

GEDRAG VAN DE OVERTREDER

Figuur: interventiematrix

Door verzwarende of verzachtende argumenten kan een verschuiving van het instrumentarium plaatsvinden. Bij verzachtende argumenten wordt de in de interventiematrix gepositioneerde bevinding één segment naar links en vervolgens één segment naar onder verplaatst en andersom bij verzwarende argumenten. Stapeling van argumenten levert slechts één verschuiving horizontaal, verticaal of diagonaal op.

In lijn met de landelijke handhavingsstrategie kunnen de volgende argumenten verzarend werken:

1. De overtreder heeft door zijn handelen financieel voordeel behaald of het behalen van financieel voordeel was het doel.
2. De overtreder is een maatschappelijk aansprekende of bekende (rechts)persoon met een voorbeeldfunctie.
3. Een financiële sanctie heeft vermoedelijk geen effect.
4. De overtreder heeft ook andere relevante handelingen gepleegd ter verhulling van de feiten, zoals valsheid in geschrifte, corruptie of witwassen.
5. De overtreder werd ondersteund door een deskundige derde.
6. Het doel van de handhaving ligt bij het onder de aandacht brengen van het belang van een bepaalde norm bij de branche of een breder publiek (normbevestiging).
7. Door strafrechtelijk optreden met toepassing van opsporingsbevoegdheden kan meer toereikend zijn om de waarheid boven tafel te brengen.

In aanvulling op de landelijke handhavingsstrategie kunnen de volgende argumenten verzachtend zijn:

1. De overtreder heeft door zijn handelen al een ander (dan gesanctioneerd) financieel nadeel behaald.
2. De overtreder heeft al adequate maatregelen genomen om dergelijke voorvallen in de toekomst te voorkomen.
3. Volledige legalisatie van de handeling is een redelijke mogelijkheid.

Overleg met het OM vindt in ieder geval plaats indien een overtreding wordt geconstateerd in de middensegmenten (A4, B3, B4, C2, D1, D2), donkere segmenten (C3, C4, D3, D4) en/of een van de verzwarende argumenten is van toepassing.

Na positionering van de overtreding in de interventiematrix kan de bijbehorende interventie worden bepaald. In onderstaande versie van de interventiematrix is per situatie de eerste insteek voor sanctioneren opgenomen. De inspecteur kiest voor de minst zware van de (in het betreffende segment van de interventiematrix) opgenomen interventies, tenzij de inspecteur motiveert dat een andere interventie binnen het segment in de betreffende situatie passender is.

De inspecteur zet de betreffende interventie in totdat sprake is van naleving. Als naleving binnen de door de inspecteur bepaalde termijn uitblijft, pakt de inspecteur direct door. Dit doet hij door middel van het inzetten van een zwaardere interventie uit hetzelfde segment van de interventiematrix, tenzij de inspecteur motiveert dat een zwaardere interventie uit een ander segment van de interventiematrix (c.q. een interventie van een bovenliggende sport van de interventieladder) in de betreffende situatie passender is.

5.1 Samenwerking bij het sanctioneren

In bovenstaande interventiematrix is opgenomen bij welke type overtredingen afstemming plaatsvindt met partners die strafrechtelijke sancties kunnen opleggen.

Situaties waarin gelijktijdige handhavingbevoegdheid een rol speelt, zijn opgenomen in de bestuursovereenkomst. Tevens staan daarin de afspraken daaromtrent opgenomen. Nadat een overtreding in het vrije veld wordt geconstateerd, wordt aan de hand van de bestuursovereenkomst beoordeeld welke instantie als eerste de bestuurlijke handhavingbevoegdheid moet toepassen. Indien de bestuursovereenkomst geen duidelijkheid ten aanzien van de bevoegdheidsverdeling biedt, wordt de volgende stap in het protocol uitgevoerd.

In situaties waarbij een andere overheid ná of vóór ons college handhavingsbevoegd is, vindt afstemming plaats met de betreffende overheidsorganisatie.

DE (MOGELIJKE) GEVOLGEN ZIJN:	4 Aanzienlijk, dreigend en/of onomkeerbaar	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	3 Van belang	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Exploitatieverbod / sluiting, schorsen of intrekken vergunning certificaat of erkenning Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	2 Beperkt	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informeren	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD, Verscherpt toezicht	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Tijdelijk stilleggen, LOB, LOD
	1 Vrijwel nihil	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informeren	Bestuursrecht herstellend Aanspreken / informeren	Strafrecht BSBm / PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek Waarschuwen	Strafrecht PV Bestuursrecht bestraffend Bestuurlijke boete Bestuursrecht herstellend Bestuurlijk gesprek, Waarschuwen
		A	B	C	D
		Goedwillend: <ul style="list-style-type: none"> • Onbedoeld • Proactief 	Moet kunnen: <ul style="list-style-type: none"> • Onverschillig 	Calculerend: <ul style="list-style-type: none"> • Bewust belemmerend en/of risico nemend 	Bewust en structureel / Crimineel: <ul style="list-style-type: none"> • Fraude • Oplichting • Witwassen
		GEDRAG VAN DE OVERTREDER			

Figuur: interventiematrix met, per situatie, de insteek voor sanctioneren

6. Gedoogstrategie

Gedogen is het bewust afzien van sancties in geval van overtredingen. Het is alleen toegestaan als het *actief* gebeurt en er moet een besluit van het college (gedoogbeschikking) aan ten grondslag liggen. Ten aanzien van het gedogen onderschrijft de gemeente Heusden het landelijk beleidskader op het gebied van het gedogen.² De essentiële onderdelen van het landelijk beleidskader gedogen zijn in onderstaande alinea's uitgewerkt en aangevuld met eigen overwegingen.

Conform deze strategie geldt het uitgangspunt dat gedogen geen alternatief is voor een goed handhavingsbeleid maar dat het soms onontkoombaar is. In beginsel worden illegale situaties via toezicht en handhaving aangepakt en als dat niet mogelijk is wordt een gedoogbesluit genomen. In voorkomende gevallen wordt een schriftelijke gedoogbeschikking afgegeven waaraan nadere voorwaarden kunnen zijn verbonden. De gedoogbeschikking is aan een termijn gebonden die niet langer is dan strikt genomen noodzakelijk.

6.1 Situaties die mogelijk voor gedogen in aanmerking komen

Bij de opmaak van het gedoogbeleid is gebleken dat het niet mogelijk is om op een zinvolle manier allerlei specifieke en concrete (bedrijfs)situaties te gaan omschrijven waarop het gedoogbeleid van toepassing kan zijn. Het belang is om vast te leggen langs welke lijn, op een met rechtswaARBorgen omklede wijze, in, naar het oordeel van het bestuur, aanwezige situaties gedogen kan plaatsvinden.

Uitgangspunt bij het gedogen is het uitzonderlijke karakter. Slechts in bepaalde gevallen mag er worden overgegaan tot gedogen. Gedogen is alleen mogelijk als wordt voldaan aan één of (bij voorkeur) meerdere van de volgende voorwaarden:

1. De te gedogen activiteit is verantwoord uit het oogpunt van bescherming van de fysieke leefomgeving;
2. Er bestaat concreet uitzicht op legalisatie van de te gedogen activiteit;
3. Indien vooruitlopend op besluitvorming omtrent vergunningverlening wordt gedoogd, is een ontvankelijke vergunningaanvraag ingediend;
4. Indien vooruitlopend op besluitvorming betreffende vergunningverlening wordt gedoogd, is een voorlopige inschatting gemaakt waaruit blijkt dat de te gedogen activiteit vergunbaar is;
5. Er dient sprake te zijn van bijzondere omstandigheden die gedogen in het concrete geval rechtvaardigen.

In geval van overmacht zijn punt 2, 3 en 4 niet van toepassing.

---

² 'Grenzen aan gedogen', Kabinetsstandpunt 1996 (TK 1996-1997, 25085)

6.2 Situaties die van gedogen worden uitgesloten

Er wordt niet tot gedogen overgegaan:

- Indien aan de zijde van de overtreder sprake is van recidiverend dan wel calculerend gedrag;
- Indien blijkt dat de te gedogen activiteit strijdig is met enige andere bij of krachtens wettelijk voorschrift gestelde regel en het voor de handhaving van die regel bevoegde gezag kenbaar heeft gemaakt dat het met bestuursrechtelijke handhavinginstrumenten tegen deze overtreding optreedt dan wel zal optreden;
- Bij bouwen zonder of in afwijking van een vergunning, tenzij er sprake kan zijn van een tijdelijk bouwwerk.

6.3 Voorkomen van onnodige (passieve) gedoogsituaties

Passief gedogen van niet vergunde situaties mag niet voorkomen. In gevallen waarin naar het oordeel van de inspecteur sprake is van een lichte overtreding (volgens de interventiematrix in hoofdstuk 5 een overtreding in segment A1, A2 of B1), zal de overtreding schriftelijk worden gerapporteerd in het controlerapport en wordt de overtreder correctief geïnformeerd.

Teneinde het actieve gedogen tot een minimum te beperken, wordt het volgende in acht genomen:

- In potentie lange handhavingstrajecten worden alleen aangegaan wanneer de niet vergunde handelingen afdoende gehandhaafd kunnen worden met de bestaande voorschriften. Zo niet, dan dient gekozen te worden voor een gedoogbeschikking met goed handhaafbare gedoogvoorschriften.
- In controlebrieven wordt de datum aangegeven waarop de vergunning afloopt.

6.4 Samenwerking bij het gedogen

Gedogen komt sporadisch voor. Afhankelijk van de situatie wordt dan samengewerkt met overige bestuursrechtelijke en strafrechtelijke partners, zoals de provincie, het Openbaar Ministerie en buurgemeenten.

7. Kwaliteitsborging

Zonder formele borging van de kwaliteit is er een sterke mate van afhankelijkheid van de individuele medewerker. In onderstaande uitwerking beschrijven wij (1) wat wij met kwaliteitsborging willen realiseren (kwaliteitsdoelstelling), (2) wat we doen om de kwaliteit te borgen en (3) op welke wijze we periodiek meten dat onze werkzaamheden tot het gewenste resultaat leiden.

7.1 Kwaliteitsdoelstelling

Kwaliteit is voor ons het realiseren van de doelstellingen die we met elkaar hebben afgesproken in het Omgevingsbeleidsplan 2015-2018. Deze doelstellingen zijn door het bestuur vastgesteld en geven in de kern aan wat we vanuit de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving bijdragen aan de maatschappelijke opgaven.

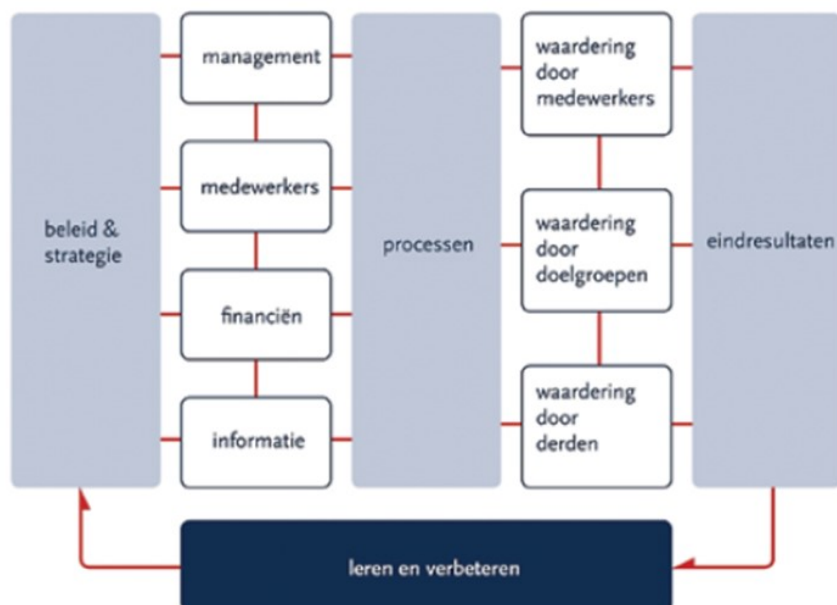
De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de VTH-taken is belegd bij de clustermanager. In het jaarverslag voor de VTH-taken wordt gerapporteerd over de kwaliteit van de VTH-taken en de wijze waarop met verbeterpunten uit voorgaande verslagen is omgegaan.

7.2 Kwaliteitsborging

We ondernemen continue acties om de gewenste kwaliteit te realiseren. Gerelateerd aan onze bovenstaande kwaliteitsdoelstelling, constateren we dat de kwaliteit afhankelijk is van de wijze waarop onze organisatie is ingericht en hoe dit gewaardeerd wordt door ons bestuur, onze klanten en de partners waarmee we samen werken.

Om dit te visualiseren maken we gebruik van het overheidsontwikkelmodel (OOM). Deze systematiek voor kwaliteitsborging maakt gebruik van het gedachtegoed van het INK-model, maar is specifiek op maat gemaakt voor overheidsorganisaties. De systematiek maakt onderscheid tussen zes organisatiegebieden (gericht op richten en inrichten van de organisatie) en vier resultaatgebieden (gericht op verrichten). Het model is cyclisch: door continue te leren kunnen organisatiegebieden verbeterd worden en daarmee de waardering en de kwaliteit van de eindresultaten worden verhoogd.

*Figuur:
overheidsontwikkelmodel, met
links de zes
organisatiegebieden en rechts
de vier resultaatgebieden.*

Om de kwaliteit te borgen ondernemen we de volgende activiteiten ten aanzien van de zes organisatiegebieden:

1. **Beleid en strategie**
  - Uitwerken van gemeentelijke ambities (visie) en problemen en risico's in concrete prioriteiten en doelstellingen voor de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving, in één integraal omgevingsbeleidsplan.
2. **Management**
  - Vasthouden, communiceren en inbedden (richting bestuur en medewerkers) van doelstellingen uit beleid en strategie.
  - Meebewegen binnen de ruimte voor ad hoc werkzaamheden.
  - Afstemmen van prioriteiten en werkwijzen van vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds, zodat aandacht bij dezelfde aspecten ligt.
  - Verantwoorden van realisatie doelstellingen uit beleid en strategie.
  - Voeren van wekelijkse gesprekken tussen management en bestuur waarin verwachtingen van bestuur en management worden uitgesproken en afgestemd.
3. **Medewerkers**
  - Functiescheiding op
    - i. persoonsniveau tussen vergunningverlener en toezichthouder.
    - ii. persoonsniveau tussen toezichthouder tijdens de bouwfase (met het accent op bouwen) en toezichthouder voor de bestaande bouw (met het accent op brandveiligheid en/of milieu).
    - iii. persoonsniveau tussen vergunningverlener, toezichthouder en handhaver enerzijds en de realisatie van (gemeentelijke) initiatieven anderzijds.
    - iv. objectniveau voor toetsing en toezicht door specialismen.
  - Rouleren: onze toezichthouders voeren niet meer dan 3 integrale controles in vijf jaar uit bij dezelfde milieu-inrichtingen of panden met een vergunning voor brandveilig gebruik om een vaste handhavingsrelatie te voorkomen.
  - Bijhouden van functiebeschrijvingen waarin minimaal de eisen (aan de functie) zijn opgenomen die in de wet zijn bepaald en bevoegdheden zijn vastgelegd.
  - Jaarlijks voeren van gesprekken tussen medewerkers en leidinggevenden. Indien nodig Voeren van beoordelingsgesprekken.
  - Motiveren van kwaliteitsverbetering door gepaste waardering.
  - Uitwerken van een (per nieuwe medewerker of medewerker met nieuwe functie) op maat gemaakt inwerktraject.
  - Bespreken en kennisdeling van complexe situaties tussen medewerkers.
  - Zorgen voor permanente scholing.
4. **Financiën (middelen)**
  - Vertalen van beleid en strategie in jaarlijks uitvoeringsprogramma met een concrete uitwerking van in te zetten instrumenten en de hiervoor benodigde intensiteit (uren/euro's).
  - Behouden en reserveren van voldoende (financiële en personele) ruimte voor uitvoering van ad hoc werkzaamheden.
  - Borging benodigde middelen in begroting voor uitvoering uitvoeringsprogramma, inclusief bereikbaarheid en beschikbaarheid buiten kantoortijden.
  - Verzorgen van voldoende middelen voor permanente scholing.
  - Verzorgen van de automatisering, materiaal en materieel om de werkzaamheden uit te kunnen voeren.

5. Informatie

- Registreren van zaak- en procesgegevens in één registratiesysteem, gebaseerd op de strategieën en werkprocessen die we met elkaar hebben afgesproken.
- Registreren en archiveren van documenten in één registratiesysteem.
- Registreren van gegevens van objecten in één registratiesysteem met gebruik van authentieke gegevens uit basisregistraties.
- Uitwisselen van relevante gegevens tussen zaak- en procesregistratie, documentregistratie en objectregistratie.

6. Processen

- Bijhouden van uitgewerkte procesbeschrijvingen, protocollen en werkinstructies die zijn gebaseerd op de door het college vastgestelde strategieën.
- Registreren per aanvraag (checklist) welke medewerkers/afdelingen de aanvraag heeft gezien en beoordeeld.
- Gebruiken van door het college vastgestelde checklisten bij uitvoering van toetsing (toetsingsprotocol) en toezicht (toezichtprotocol) met voor het initiatief risicovolle onderwerpen.
- Gebruik van standaard briefsjablonen die juridische en communicatief zijn getoetst.
- Gebruik van projectdossiers die zijn opgebouwd volgens de eisen van het archief.
- Vastleggen van regelingen voor aanbesteding en uitbesteding.
- Vastleggen van bereikbaarheids- en beschikbaarheidsregeling buiten kantoor tijden.
- Inbedding in werkprocessen van vier ogen principe: toets door collega van alle besluiten en niet gestandaardiseerde brieven.

7.3 Kwaliteitsmeting

Periodiek meten we de kwaliteit. Bij voorkeur doen we dit in de vier resultaatsgebieden (output). Kwaliteitsmeting vindt plaats op de volgende wijzen, momenten en intensiteit.

- A. Beleidsevaluatie en jaarlijkse verslaglegging over de kwaliteit van de VTH-taken (realisatie van doelstellingen uit beleid) en de wijze waarop met verbeterpunten uit voorgaande verslagen is omgegaan.
- B. Continu bijhouden van de mate waarin termijnen worden overgeschreden.
- C. Jaarlijkse steekproefsgewijze toets (audit) vanuit de praktijk van de resultaten van de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving: de wijze waarop gegevens uit zaken/processen zijn geregistreerd, documenten zijn opgebouwd en gearcheveerd en toetsingen en toezicht hebben plaatsgevonden volgens de afgesproken protocollen.
- D. Jaarlijks gesprek met individuele medewerkers over het eigen functioneren en verbeterpunten voor medewerker zelf en/of organisatie.
- E. Bij bezwaar- en beroepsprocedures, waarbij vakinhoudelijke en procedureel / juridische aspecten getoetst worden en verbeterpunten kunnen worden benoemd.
- F. Bij doorlopen klachtenprocedure, waarbij verbeterpunten voor organisatie worden aangereikt door klachtencommissie.
- G. Meting van klanttevredenheid en mate van ervaring overlast in klanttevredenheidsonderzoeken, buurtschouwen en projectgroepen met burgers.
- H. Per twee jaar benchmarken van de resultaten van onze vergunningverlening, toezicht en handhaving met vergelijkbare overheidsorganisaties.
- I. Jaarlijkse controle op rechtmatigheid van de accountant.
- J. Horizontaal toezicht door de raad, incidenteel met ondersteuning van rekenkamer.
- K. Jaarlijkse controle van de interbestuurlijk toezichthouder (provincie).
- L. Incidenteel toezicht door IL&T op dossierniveau.

8. Voortgangsbewaking en verantwoording

In het Omgevingsbeleidsplan 2015-2018 hebben we vastgelegd welke doelen we willen bereiken. In voorliggende operationeel beleid hebben we beschreven hoe we dit willen realiseren. Door monitoring van de voortgang houden we zicht op de mate van doelrealisatie (effectiviteit). Hierover leggen we verantwoording af aan onze raad en onze burgers.

8.1 Indicatoren

In onderstaand kader zijn de doelstellingen opgenomen uit ons Omgevingsbeleidsplan. Gerelateerd aan deze doelstellingen, hanteren we de volgende indicatoren en de daarvoor benodigde gegevens om de voortgang van doelrealisatie te kunnen meten.

Doelstellingen	Indicatoren	Gegevens
1. Besluitvorming op vergunningaanvragen en handhavingsverzoeken binnen wettelijke termijnen.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage besluiten op aanvragen die buiten de wettelijk termijn (eventueel met verdagingsbesluit) door of namens het college zijn genomen. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal besluiten op aanvragen voor omgevingsvergunningen met een reguliere procedure in één kalenderjaar door of namens het college zijn genomen, geregistreerd in Squit (bouwen) en OMWB (milieu) Aantal besluiten voor omgevingsvergunningen met een reguliere procedure in één kalenderjaar die buiten de wettelijk termijn (eventueel met verdagingsbesluit) door of namens het college zijn genomen, geregistreerd in Squit (bouwen) en OMWB (milieu)
	<ul style="list-style-type: none"> Percentage besluiten op handhavingsverzoeken, die buiten de wettelijk termijn door of namens het college zijn genomen. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal besluiten op handhavingsverzoeken in één kalenderjaar door of namens het college zijn genomen, geregistreerd in Squit (bouwen) en OMWB (milieu) Aantal besluiten op handhavingsverzoeken in één kalenderjaar die buiten de wettelijk termijn door of namens het college zijn genomen, geregistreerd in Squit (bouwen) en OMWB (milieu)
2. Behandeling van klachten volgens het klachtenprotocol.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage klachten over de leefomgeving dat wordt afgehandeld volgens het klachtenprotocol. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal, van het totaal van een aselechte selectie van vijf in het betreffende kalenderjaar afgehandelde klachten over de leefomgeving, waarbij volgens een audit door een medewerker (die niet betrokken is geweest bij de afhandeling van de klacht), blijkt dat deze volledig en juist zijn afgehandeld volgens het gemeentelijk klachtenprotocol.
3. Sanctiëring bij constatering van overtredingen volgens de sanctiestrategie.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage overtredingen dat is afgehandeld volgens de sanctiestrategie. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal, van het totaal van een aselechte selectie van vijf in het betreffende kalenderjaar in de zaakregistratie van gemeente en OMWB afgehandelde overtredingen tijdens vijf verschillende fysieke controles, waarbij volgens een audit door een medewerker (die niet betrokken is geweest bij de afhandeling van de overtreding), blijkt dat deze volledig en juist zijn afgehandeld volgens de gemeentelijk sanctiestrategie.

Doelstellingen	Indicatoren	Gegevens
Heusden Vesting		
4. In stand houden van de monumenten en de uitstraling van Heusden Vesting.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal adviezen van de commissie ruimtelijke kwaliteit voor activiteiten aan monumenten in Heusden Vesting. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar afgegeven adviezen van de commissie ruimtelijke kwaliteit voor activiteiten aan monumenten in Heusden Vesting.
	<ul style="list-style-type: none"> Aantal overtredingen bij activiteiten aan monumenten in Heusden Vesting. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde overtredingen bij activiteiten aan monumenten in Heusden Vesting.
	<ul style="list-style-type: none"> Aantal niet gerealiseerde actiepunten uit de wijkschouw. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal op 31 december niet afgehandelde actiepunten uit de wijkschouw, geregistreerd op de lijst met items naar aanleiding van de wijkschouw.
5. Het versterken van toerisme in Heusden Vesting vanuit economisch belang.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal evenementen in Heusden Vesting in lijst van het Vestiviteitencomité. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar plaatsgevonden evenementen in Heusden Vesting, geregistreerd op de lijst van het Vestiviteitencomité.
Kernen		
6. Integraal veilige evenementen met beperkte toegestane overlast.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage evenementen in kernen met overtredingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in de APV Kalender opgenomen evenementen in kernen. Aantal in het betreffende kalenderjaar in de APV Kalender opgenomen evenementen in kernen, waarbij één of meerdere overtredingen zijn geregistreerd op de APV Kalender.
	<ul style="list-style-type: none"> Percentage evenementen in kernen met overlastmeldingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in de APV Kalender opgenomen evenementen in kernen. Aantal in het betreffende kalenderjaar in de APV Kalender opgenomen evenementen in kernen, waarbij één of meerdere overlastmeldingen zijn geregistreerd op de APV Kalender.
7. Voorkomen van illegale (ver)bouw.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage stilleggingen voor illegale bouw in kernen. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke controles op de activiteit bouwen. Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde stilleggingen voor illegale bouw (bouwen zonder vergunning of in afwijking van de vergunning) in kernen
	<ul style="list-style-type: none"> Aantal signalen over illegale bouw. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde klachten over illegale bouw (bouwen zonder vergunning of in afwijking van de vergunning) in kernen. Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde verzoeken om handhaving over illegale bouw (bouwen zonder vergunning of in afwijking van de vergunning) in kernen. Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde meldingen van derden over illegale bouw (bouwen zonder vergunning of in afwijking van de vergunning) in kernen.

Doelstellingen	Indicatoren	Gegevens
Bedrijfsterreinen		
8. Verkrijgen van zicht en actueel houden van zicht op het gebruik van de gebouwen en de ruimte daar omheen op bedrijfsterreinen.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage van de controles op bedrijfsterreinen waar gebruiker en gebruik overeenkomt met de registratie. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve controles op de activiteit ruimtelijk gebruik op bedrijfsterreinen. Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve controles op de activiteit ruimtelijk gebruik op bedrijfsterreinen, waar gebruik en gebruiker overeenkomen met de registratie in Squit vóór het uitvoeren van de controle.
9. Beperken van overtredingen door ondernemers op bedrijfsterreinen door informatieverstrekking over wat van hen wordt verwacht.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage van de controles met een voornemen tot bestuursrechtelijke handhaving is uitgebracht. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve Wabo controles op bedrijfsterreinen. Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve Wabo controles op bedrijfsterreinen, waarbij volgens de registratie in Squit een voornemen tot bestuursrechtelijke handhaving is uitgebracht.
Buitengebied		
10. Afname van het aantal afvaldumpingen in het buitengebied.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal meldingen van afvaldumpingen in het buitengebied. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde meldingen van afvaldumpingen in het buitengebied.
11. Brandveilige woonsituaties voor arbeidsmigranten.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage van de controles op brandveiligheid van woonsituaties voor arbeidsmigranten in het buitengebied met overtredingen ten aanzien van brandveiligheid. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde controles op de brandveiligheid van woonsituaties voor arbeidsmigranten in het buitengebied. Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde controles op de brandveiligheid van woonsituaties voor arbeidsmigranten in het buitengebied, waarbij in het zaaksysteem één of meerdere overtredingen ten aanzien van brandveiligheid zijn geregistreerd.
12. Voorkomen illegale situaties als gevolg van vrijkomende agrarische bebouwing.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage van de controles op ruimtelijk gebruik bij agrarische bebouwing, dat heeft geleid tot situaties in strijd met het bestemmingsplan. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde controles op ruimtelijk gebruik bij agrarische bebouwing. Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde controles op ruimtelijk gebruik bij agrarische bebouwing, dat heeft geleid tot in Squit nieuw geregistreerde situaties in strijd met het bestemmingsplan.

Doelstellingen	Indicatoren	Gegevens
Gemeentebreed		
13. Zicht krijgen op en actueel houden van het gebruik en de gebruikers van panden voor bedrijfsactiviteiten in het buitengebied (hogere kans op ongewenste activiteiten) en het bewoond gebied (groter effect van ongewenste activiteiten).	<ul style="list-style-type: none"> Percentage van de controles in buitengebied bij panden met een bedrijfs- en agrarische bestemming waar gebruiker en gebruik overeenkomt met de registratie. Percentage van de controles in bewoond gebied bij panden met een bedrijfsbestemming waar gebruiker en gebruik overeenkomt met de registratie. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve controles bij panden met een bedrijfs- of agrarische bestemming. Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve controles bij panden met een bedrijfs- of agrarische bestemming, waar gebruik en gebruiker overeenkomen met de registratie in Squit vóór het uitvoeren van de controle. Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve controles in bewoond gebied bij panden met een bedrijfsbestemming. Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve controles in bewoond gebied bij panden met een bedrijfsbestemming, waar gebruik en gebruiker overeenkomen met de registratie in Squit vóór het uitvoeren van de controle.
14. Minimaliseren van het aantal overtredingen van de voorschriften brandveiligheid en constructieve veiligheid bij de realisatie van utiliteitsbouw.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal voornemens tot bestuursrechtelijke handhaving op brandveiligheid en constructieve veiligheid bij de realisatie van utiliteitsbouw. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde voornemens tot bestuursrechtelijke handhaving na controles van voorschriften brandveiligheid en constructieve veiligheid bij de realisatie van utiliteitsbouw.
15. Minimaliseren van het aantal asbest sloopwerken dat is uitgevoerd door particulieren of niet-gecertificeerde bedrijven.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal asbest sloopwerken uitgevoerd door particulieren of niet-gecertificeerde bedrijven. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde asbest sloopwerken, uitgevoerd door particulieren of niet-gecertificeerde bedrijven.
16. Geen levensbedreigende overtredingen ten aanzien van de brandveiligheid (100% naleefgedrag) in gebouwen met grote wisselende bezoekersaantallen, minder zelfredzame personen en/of bestemd voor tijdelijke overnachting van groepen.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal voornemens tot bestuursrechtelijke handhaving ten aanzien van de brandveiligheid in gebouwen met een vergunning voor brandveilig gebruik. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde voornemens tot bestuursrechtelijke handhaving ten aanzien van de brandveiligheid in gebouwen met een vergunning voor brandveilig gebruik.
17. Minimaliseren van het aantal aanpassingen zonder of in strijd met de vergunning aan niet door stichtingen beheerde monumenten.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal overtredingen bij activiteiten aan monumenten. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde overtredingen bij activiteiten aan monumenten.

Doelstellingen	Indicatoren	Gegevens
18. Verbeteren van het naleefgedrag van de C1, C2 en D1 (milieu)inrichtingen.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage milieucontroles bij bedrijven in C1, C2 en D1 met voornemen tot bestuursrechtelijke handhaving. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve controles milieu bij bedrijven in de categorieën C1, C2 en D1. Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde fysieke en administratieve controles milieu bij bedrijven in de categorieën C1, C2 en D1, waarbij een voornemen tot bestuursrechtelijke handhaving is uitgebracht.
19. Inzicht in de omvang van het aantal toepassingen van grond- en bouwstoffen zonder benodigde melding.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal toepassingen van grond- en bouwstoffen zonder benodigde melding. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in Squit geregistreerde toepassingen van grond- en bouwstoffen zonder benodigde melding.
20. Verminderen van het aantal dumping van drugsafval.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in één kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde meldingen van drugsafvaldumpingen. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde meldingen van dumpingen van drugsafval.
21. Behouden en waar mogelijk verbeteren van het huidige naleefgedrag ten aanzien van brandveiligheid (overtredingen) en geluid (klachten) bij grootschalige evenementen.	<ul style="list-style-type: none"> Percentage grootschalige evenementen met overtredingen ten aanzien van brandveiligheid. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in de APV Kalender opgenomen grootschalige evenementen. Aantal in het betreffende kalenderjaar in de APV Kalender opgenomen grootschalige evenementen, waarbij één of meerdere overtredingen zijn geregistreerd op de APV Kalender ten aanzien van brandveiligheid.
	<ul style="list-style-type: none"> Percentage grootschalige evenementen met overlastklachten 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in de APV Kalender opgenomen grootschalige evenementen. Aantal in het betreffende kalenderjaar in de APV Kalender opgenomen grootschalige evenementen, waarbij één of meerdere overlastklachten zijn geregistreerd op de APV Kalender.
22. Inzicht krijgen in het naleefgedrag van ondernemers (schenken) en bezoekers (nuttigen) ten aanzien van alcoholgebruik door minderjarigen bij grootschalige evenementen en horeca.	<ul style="list-style-type: none"> Aantal controles op het schenken aan en/of nuttigen van alcohol aan minderjarigen bij grootschalige evenementen en horeca. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde controles bij grootschalige evenementen en in horeca op het schenken aan en/of nuttigen van alcohol aan minderjarigen.
23. Verbeteren van het naleefgedrag van het parkeren buiten de aangewezen plaatsen (minder overtredingen en minder klachten).	<ul style="list-style-type: none"> Aantal processen verbaal voor fout parkeren. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in de transactiemodule geregistreerde processen verbaal voor fout parkeren.
	<ul style="list-style-type: none"> Aantal klachten over parkeren buiten de aangewezen plaatsen. 	<ul style="list-style-type: none"> Aantal in het betreffende kalenderjaar in het zaaksysteem geregistreerde klachten over parkeren buiten de aangewezen plaatsen.

8.2 Verantwoording en verslaglegging

Monitoring van bovenstaande indicatoren vindt jaarlijks plaats. Deels om de voortgang te bewaken maar ook om eigen kengetallen te ontwikkelen en toetsen en daarmee de planning in de toekomst te optimaliseren. De resultaten worden in het jaarverslag opgenomen. Dit jaarverslag wordt door ons college vastgesteld en ter kennisname aan de raad voorgelegd.

Indien uit de monitoring van de indicator blijkt dat de doelstelling niet gerealiseerd wordt, wordt (afhankelijk van het moment van constateren) hiervoor een verklaring opgenomen in het managementverslag en het jaarverslag. Indien nodig worden verbetermaatregelen voorgesteld die ertoe dienen te leiden dat in de komende periode de doelstelling wel gerealiseerd wordt. In het verslag over deze komende periode wordt ingegaan op het effect van de verbetermaatregelen.

Naast de monitoring voor de verslaglegging vindt door de betrokken afdelingen continue monitoring van de uitvoering plaats. Deze gegevens worden gebruikt voor werkverdeling en termijnbewaking.

Bijlage 1. Toetsmatrix bouwen

Toetsings niveau Heusden	Constructieve veiligheid	Gebruiksveiligheid	Brandveiligheid	Sociale veiligheid	Geluid / vocht	Waterafvoer	Ventilatie	Beperking invloed schadelijke stoffen/dieren	Watervoorziening	Daglicht	Toegankelijkheid	Ruimten	Opstelplaatsen	Energiezuinigheid	Gemiddeld toetsingsniveau type bouwwerk
1. Publieksfuncties > € 100.000,- (verbouw, uitbreiding en nieuwbouw)	3	3	3	1	2	2	3	1	1	3	2	3	2	3	2
2. Publieksfuncties < € 100.000,- (verbouw en uitbreiding)	3	3	3	1	1	2	2	1	1	2	2	3	2	3	2
3. Bedrijfsfuncties > € 100.000,- (verbouw, uitbreiding en nieuwbouw)	3	3	3	1	2	2	3	1	1	3	2	2	1	2	2
4. Bedrijfsfuncties < € 100.000,- (verbouw en uitbreiding)	3	3	3	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2
5. Woningen nieuwbouw (projectmatig)	3	3	3	1	2	2	3	1	1	2	2	2	1	2	2
6. Woningen nieuwbouw (particulier)	3	2	3	2	2	2	2	1	1	3	2	2	1	2	2
7. Woningen verbouw en uitbreiding (particulier)	3	2	2	1	1	1	2	1	1	2	2	2	1	2	2
8. Bouwwerken geen gebouw zijnde *	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
9. Tijdelijke bouwwerken *	2	3	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Gemiddeld toetsingsniveau per aspect	2	3	3	1	2	1	2	1	1	2	2	2	1	2	

Legenda toetsingsniveau

- 1 Visuele toets.
- 2 Steekproefsgewijze toets. Uitsluitend routinematig checken in de praktijk. Veelvoorkomende fouten (quicksan).
- 3 Globale toets. Grofmazig, op basis van algehele visuele indruk.
- 4 Integrale toets.

Toetsingsmatrix bouwen

	Bijeenkomstfunctie	Cellfunctie	Gezondheidsfunctie	Bouwwerk geen gebouw	Industriefunctie	Kantoorfunctie	Logiesfunctie	Onderwijsfunctie	Overige gebruiksfunctie:	Sportfunctie	Winkelfunctie	Woonfunctie	Woonwagens
Nummering volgens Bouwbesluit 2003													
2 Voorschriften uit het oogpunt van veiligheid													
2.1 Algemene sterkte van de sterkte van de bouwconstructie	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3
2.2 Sterkte bij brand	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	
2.3 Vloerafscheiding	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2.4 Overbrugging van hoogteverschillen	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2.5 Trap	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2.6 Hellingbaan	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
2.7 Elektriciteits- en noodstroomvoorziening	2	1	2	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2
2.8 Verlichting	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.9 Gasvoorziening	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2.10 Beweegbare constructie-onderdelen	2	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2
2.11 Beperking van het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3
2.12 Beperking van ontwikkeling van brand	3	2	2	2	2	3	3	3	2	3	3	3	3
2.13 Beperking van uitbreiding van brand	3	3	3		3	3	3	3	2	3	3	3	3
2.14 Verdere beperking van uitbreiding van brand		2	3				3					3	
2.15 Beperking van ontstaan van rook	3	2	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3
2.16 Beperking van verspreiding van rook	3	3	3		3	3	3	3	2	3	3	3	
2.17 Vluchten binnen een rookcompartiment en een subbrandcompartiment	3	3	3		3	3	3	3	2	3	3	3	
2.18 Vluchtroutes	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	
2.19 Inrichting van rookvrije vluchtroutes	3	3	3	1	3	3	3	3	2	3	3	3	
2.20 Voorkoming en beperking van ongevallen bij brand	3	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	
2.21 Bestrijding van brand	3	2	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	
2.22 Grote brandcompartimenten	3	3	3		3	3	3	3	2	3	3		
2.23 Hoge en ondergrondse gebouwen, nieuwbouw	3	3	3		3	3	3	3	2	3	3	3	
2.24 Toegang van een bouwwerk	2												
2.25 Inbraakwerendheid, nieuwbouw	2												
3 Voorschriften uit het oogpunt van gezondheid													
3.1 Bescherming tegen geluid van buiten, nieuwbouw			2			2		2				3	3
3.2 Bescherming tegen geluid van installaties, nieuwbouw	1	1	2		1	2	2	2	1	1	1	2	
3.3 Geluidwering tussen verblijfsruimten van dezelfde gebruiksfunctie, nieuwbouw								2				2	
3.4 Beperking van galm, nieuwbouw								2		2		2	
3.5 Geluidwering tussen ruimten van verschillende gebruiksfuncties, nieuwbouw	2	2	2		2	2	2	2	1	2	2	2	
3.6 Wering van vocht van buiten	2	2	2		2	2	2	2		2	2	2	2
3.7 Wering van vocht van binnen	2	1	2		2	2	2	2		2	2	2	2
3.8 Afvoer van afvalwater en fecaliën	2	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	2	2
3.9 Afvoer van hemelwater, nieuwbouw	2	2	2			2	2	2		2	2	2	2
3.10 Luchtverversing van een verblijfsgebied, verblijfsruimte, toiletruimte en badruimte	2	2	2		1	2	2	3	2	2	2	3	3
3.11 Spuivoorziening												2	2
3.12 Luchtverversing van overige ruimten	2	2	2	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2
3.13 Toevoer van verbrandingslucht	2	1	1		1	2	2	2	1	2	1	2	2
3.14 Afvoer van rook	3	3	3		3	3	3	3	2	3	3	3	3
3.15 Beperking van de toepassing van schadelijke materialen, nieuwbouw	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3.16 Beperking van het kunnen binnendringen van uit de grond afkomstige schadelijke stoffen of straling, nieuwbouw	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1
3.17 Bescherming tegen ratten en muizen	1	1	1		1	1	1	1		1	1	1	1
3.18 Drinkwatervoorziening	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3.19 Warmwatervoorziening	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
3.20 Daglicht	2	2			2	2	2					2	2
4 Voorschriften uit het oogpunt van bruikbaarheid													
4.1 Oppervlakte van de standplaats, nieuwbouw													1
4.2 Toegankelijkheidssector, nieuwbouw	2	2	2		2	2	2	2		2	2	2	2
4.3 Vrije doorgang	2	2	2		2	2	2	2		2	2	2	2
4.4 Bereikbaarheid, nieuwbouw	2	2	2		2	2	2	2		2	2	2	2
4.5 Verblijfsgebied, nieuwbouw	2	2	2		2	2	2	2	2	2	2	2	2
4.6 Verblijfsruimte	2	2	2		2	2	2	2	1	2	2	2	2
4.7 Toiletruimte	2	2	2		1	2	2	2		2	2	2	2
4.8 Badruimte			2	2				2	2		2	2	2
4.9 Kleedruimte, nieuwbouw								1		2			
4.10 Gemeenschappelijke opslagruimte voor huishoudelijk afval, nieuwbouw													2
4.11 Stallingsruimte voor fietsen, nieuwbouw	2	1	1		1	2	1	1	1	1	1	1	
4.12 Meterruimte, nieuwbouw	1	1	1		2	1	1	1	1	1	1	1	1
4.13 Liftschacht, nieuwbouw	2	1	2	1	1	2	2	2	1	2	2	2	2
4.14 Liftmachineruimte, nieuwbouw	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4.15 Opstelplaats voor een aanrecht en opstelplaats voor een kooktoestel	1											1	1
4.16 Opstelplaats voor een stooktoestel	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1
4.17 Opstelplaats voor een warmwatertoestel, nieuwbouw	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1
4.18 Bassin, nieuwbouw												1	
5 Voorschriften uit het oogpunt van energiezuinigheid													
5.1 Thermische isolatie, nieuwbouw	3	3	3		1	3	3	3		3	3	3	3
5.2 Beperking van luchtdoorlatendheid, nieuwbouw	1	1	1	1	3	3	1	3	1	1	1	3	3
5.3 Energieprestatie, nieuwbouw	3	3	3		3	3	3		3	3	3		

Bijlage 2. Toezichtmatrix bouwen

	Constructieve veiligheid	Gebruiksveiligheid	Brandveiligheid	Sociale veiligheid	Geluid / vocht	Waterafvoer	Ventilatie	Beperking invloed schadelijke stoffen/dieren	Watervoorziening	Daglicht	Toegankelijkheid	Ruimten	Opsteelplaatsen	Energiezuinigheid	Gemiddeld toezichtsniveau
1. Publieksfuncties > € 100.000,- (verbouw, uitbreiding en nieuwbouw)	3*	2	3	2		2	1				1	1	1	1*	2
2. Publieksfuncties < € 100.000,- (verbouw en uitbreiding)	2	2	1	2			1				1	1	1		1
3. Bedrijfsfuncties > € 100.000,- (verbouw, uitbreiding en nieuwbouw)	2*	2	2*			2	1				1				2
4. Bedrijfsfuncties < € 100.000,- (verbouw en uitbreiding)	2*	2	3				1				1				2
5. Woningen nieuwbouw (projectmatig)	3*	2*	2	2		2	1			1	1	1	1		2
6. Woningen nieuwbouw (particulier)	3*	2		2		2	1			1		1	1	1*	2
7. Woningen verbouw en uitbreiding (particulier)	3*	2					1					1	1	1*	2
8. Bouwwerken geen gebouw zijnde #											1				1
9. Tijdelijke bouwwerken #			1												1

Legenda toezichtsniveau

uitzondering mogelijk bij grote constructieve/risicovolle bouwwerken

* steekproef

1	visuele controle (quick scan)
2	beoordeling van hoofdlijnen en hoofdaspecten
3	beoordeling hoofdlijnen en kenmerkende details
4	integrale controle van alle onderdelen
	geen toezicht

LEGENDA :		BOUWFASEN :		aanloop					onderbouw			bovenbouw			gevel / dak				afbouw								Asjutie en archiveren												
Rekenwaarden diepgang		Rekenwaarde categorie		zie werkinstructie :		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		22	23	24	25	26	27	28					
S	0,2	cat. I	1	Voorbereiding	oriënteringssprek	0,3	0,1	0,3	0,6	0,5	0,2	0,3	0,4	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,4	0,4				
1	0,5	cat. II	2																																				
2	1	cat. III	5																																				
3	2																																						
4	4																																						
Diepgang :																																							
S	Steekproef																																						
1	Visuele controle (Quick Scan)																																						
2	Beoordeling van hoofdlijnen																																						
3	Beoordeling hoofdlijnen en kenmerkende details																																						
4	Algehele controle van alle onderdelen																																						
Basis: wonen cat I diepgangniveau 2				1	0,3	0,1	0,3	0,6	0,5	0,2	0,3	0,4	0,1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,5	0,3	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,4	0,4					
Wonen	cat. I	< 100.000	laagbouw	S	-	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S				
	cat. II	100.000 - 1.000.000	laagbouw	S	-	S	S	1	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	1	1	S	1	S	S	S	1	1	S	S	S				
	cat. II	100.000 - 1.000.000	hoogbouw	S	-	S	1	3	3	S	S	1	2	2	S	S	S	S	S	S	S	S	2	S	3	1	1	S	S	S	S	S	S	S	S				
	cat. III	> 1.000.000	laagbouw	S	-	S	1	3	1	S	S	S	1	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	1	S	1	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S			
	cat. III	> 1.000.000	hoogbouw	S	-	S	3	4	4	S	1	4	3	3	1	1	S	2	S	S	2	S	4	1	1	S	S	S	S	S	1	S	S	S	S	S			
Publiek	cat. I	< 100.000	laagbouw	S	-	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S				
	cat. II	100.000 - 1.000.000	laagbouw	S	-	S	1	1	1	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	1	S	1	S	S	S	S	S	S	S	S	S				
	cat. II	100.000 - 1.000.000	hoogbouw	S	-	S	1	3	3	S	S	3	2	2	1	S	S	S	S	S	S	S	2	S	4	1	1	S	S	S	S	1	S	S	S				
	cat. III	> 1.000.000	laagbouw	S	-	S	1	3	1	S	S	1	1	1	S	S	S	S	S	S	S	S	S	3	S	1	S	S	S	1	1	S	S	S	S				
	cat. III	> 1.000.000	hoogbouw	S	-	S	3	4	4	S	1	4	3	3	1	1	S	2	S	S	2	S	4	1	3	S	S	S	S	1	1	S	S	S	S				
Bedrijf	cat. I	< 100.000	laagbouw	S	-	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S				
	cat. II	100.000 - 1.000.000	laagbouw	S	-	S	1	S	S	S	S	S	1	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	1	S	1	S	S	S	S	S	S	S	S	S				
	cat. II	100.000 - 1.000.000	hoogbouw	S	-	S	1	3	3	S	S	3	2	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	3	1	1	S	S	S	S	1	S	S	S	S				
	cat. III	> 1.000.000	laagbouw	S	-	S	1	1	1	S	S	1	1	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	S	3	S	1	S	S	S	S	1	S	S	S				
	cat. III	> 1.000.000	hoogbouw	S	-	S	3	4	4	S	1	4	2	3	1	S	S	2	S	S	S	S	S	4	1	1	S	S	S	S	1	S	S	S	S				